

C:\Users\Plazma\Desktop\304\Burian_Jan-Denik_ze_staze_v_USA.pdb

PDB Name: Burian_Jan-Denik_ze_staze_v_USA
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXT
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 16.8.1973
Modification Date: 16.8.1973
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

JAN BURIAN:

DENÍK ZE STÁŽE V USA
aneb
ŽENOU SE ČLOVĚK NERODÍ, ALE STÁVÁ

(květen - červen 1999)

(Ivě, která vyhrála konkurs a nemohla být při tom)

JSOU MUŽI OPRAVDU

TAK KŘEHČÍ?
(PRVNÍ TÝDEN)

Pondělí

Vstávali jsme velmi brzy, stejně jsem měl cestovní horečku, přestože neodjíždím já, ale Iva. Naložil jsem ji a Aničku do auta a odvezl je na letiště. Tam jsme se rozloučili, Iva zmizela i se zavazadly v útrokách letiště, ovšem Anička se v sedačce auta tvářila normálně. Že ji čekají dva měsíce bez matky, to nedokázala ve svém roce a půl ještě patřičně pocítit. Otec však dobře věděl, že ta chvíle, kdy jí dojde, že něco není v pořádku, musí přijít.

Aniččina sestra Zuzana vyrazila před osmou do své čtvrté třídy a krátce poté přišla Hana. Šli jsme k foniatrovi, neboť jsem měl už několik dní zánět hlasivek. Pod Haniným dozorem Anička bavila celou čekárnu. Protože obstřík zabral, vydali jsme se na natáčení na Jižní Město. Hana vystudovala fotografování na FAMU, živí se už léta na volné noze, ale nemá tak ostré lokty jako většina jejích mužských kolegů. Nebránila se, když jsem ji požádal o hlídání dítěte. Vyfotila narychlo mého televizního hosta Ladislava Zajíčka a pak odjela s Aničkou metrem domů. Já jsem se vrátil ve čtyři s nákupem. Anička prý spala do dvou a Zuzana přišla ze školy včas. Udělala si úkoly. Strašně škrábala, protože psala levou rukou - pravou má v sádře. Pak si spolu obě sestry hrály a Zuzana Aničce tajně nařezala. Přišel jsem na to, vynadal jí a vysvětlil, že tudy cesta nevede - jsme totiž proti násilí.

Úterý

Anička mi sice občas řekne mami, ale v noci se neplete. Pokřikováním "Tati!" mě probudila v půl šesté. Zuzana zase večer usnula nahoře na palandě a během noci se bezdůvodně přestěhovala o patro níž. V noci se jí zvykačkou slepily vlasy, a tak jsem ji musel ostříhat a na perfektním účesu jí nadělal zuby. Holky ve škole to prý nepoznaly...

V jednu v poledne jsem vrátil domů z natáčení s obvyklým pocitem, že si musím okamžitě lehnout. Anička byla ovšem jiného názoru: právě se probudila z poledního spánku a Hana mi ji předala vyspinkanou do růžova. A tak jsme si stavěli kostky na sebe a ona u toho pištěla. Pak naštěstí přišla "snacha" Pavla a vzala obě děvčata na hodinu a půl ven a v počítači se vylíhla první zpráva z USA:

Dojela jsem s velkým zpožděním, ale nakonec jsem se dostala do Albany a jsem nazivu.

Vysvětlení přišlo až druhým mailem v noci - letadlo z Curychu mělo zpoždění, přípoj v New Yorku uletěl, další linka byla obsazena, a tak se česká lékařka dostala do Albany až v noci a nikdo už jí nepřišel naproti. Nakonec jí pomohli dobří lidé - ten zvláštní druh živočichů, který stále ne a ne vymřít. Do nemocnice se prý přesto dostala až na druhý den ráno...

Možná proto se už v deset večer Anička probudila a hledala maminku. Prohledali jsme celý byt, maminka tam opravdu nebyla, ale vysvětlujte to někomu, kdo to nechce pochopit. Nakonec se dítě muselo spokojit s otcem a usnulo mi v náručí. Snažil jsem se být hodnotnou náhražkou, ale mezi matkou a mnou byl rozdíl asi takový jako mezi tatrankou a horalkou... Nezbyvá než věřit, že na horalkách se dá nějaký čas přežít.

Středa

Anička se v noci třikrát probudila a plakala tak usedavě, že jsem ji musel nosit po bytě a chodit s ní tím směrem, kterým zrovna ukazovala. Většinou jsme se točili v kruhu jako zvířátka v kleci v zoologické zahradě. Ráno byla veselá. Ve čtvrt na osm jsme vyrazili k foniatrovi, sešli se tam s Hanou a pak pokračovali v rámci třetího natáčecího dne na Smíchov do bytu Terezie Pokorné, šéfredaktorky časopisů Revolver Revue a Kritická Příloha. Strýčkové a tety z televizního štábu Aničku zaujali, ale podezřele úpěnlivě se věšela na otce. Hana vyfotografovala, co měla, a odebrala se s Aničkou k domovu. Po cestě ovšem dítě na chvilku usnulo, takže zbytek dne pak už probdělo...

Když jsme natočili rozhovor s Terezií, vyšel jsem ven a poprvé intenzivně pocítil to, co zřejmě zná každá zaměstnaná žena - ostrou až neprostupnou hranici mezi prací a domácností. Zamířil jsem do samoobsluhy a přemýšlel, co nesmím zapomenout koupit... Byla jedna hodina, slunný den, a tak jsme se s Aničkou vydali koupit žárovky (v bytě už byly tři prasklé) a pak jsme šli na hřiště. Anička kradla jiným dětem čepice a ony jí zase nádobíčko na bábovky. Pak sama vylézala na skluzavku a jezdila dolů - většinou po hlavě. Naučil jsem ji klouzat se normálně. Když jsme se vrátili domů, vařili jsme rýži a jedním okem se koukali na hokej. Jedno oko pro celou rodinu stačilo, hokej nebyl nic moc... Zuzana dělala úkoly, občas zvonil telefon a já odmítl několik besed a koncertů, protože si čím dál tím méně dovedu představit, že zas někam odjedu, když jsem teď na stáži...

Anička sice usnula brzy, ale po hodině, zrovna když jsem telefonoval s paní Finderovou z ostrova Öland, se probudila a předvedla první kolo svého zápasu se spánkem, osamělostí a blíže nedefinovatelným zoufalstvím. Brzy však ztratila sílu a usnula. Téhle noci jsem se trochu bál.

Čtvrtek

Obavy byly opodstatněné jen částečně. Záchvaty stesku jako by slábly, nicméně radostné vstávání propuklo už ve čtvrt na šest.

Dopoledne jsme se vydali do Vinohradské nemocnice, kde Zuzaně sundali sádku. Akce proběhla v klidu, jen Anička radostně pobíhala po všech ordinacích nemocnice. Chtěli jsme jet nakupovat, ale místo toho začalo mimino usínat v autě. Snažili jsme se mu v tom zabránit zpěvem. Stejně usnulo a nakonec spalo jen půldruhé hodiny - a za tu dobu toho člověk moc nestihne...

Odpoledne jsme vyjeli na velký nákup - pleny, ponožky, potraviny, podestýlku pro morče a jiné nepostradatelné věci. Zbyla ještě hodinka času na hřiště, kam si obě děvčata vyšla s Veronikou, nejmladší z arzenálu mých hlídaček...

Synek Gregory (Jirka) přinesl interview, které s jeho kapelou udělali v časopisu Rock & Pop:

"Cítíš nějak tlak rodu?"

Gregory: "Uvědomuju si to. Moji předci jsou mým osobním motorem, cítím, že bych měl obhájit náš rod. Ale zatím se spíš líně vezu na genech, které jsem získal. Uvidíme, jak to celé dopadne."

Večer čekám na zprávu z Ameriky a každou půlhodinu proto netrpělivě otevírám počítač. Takhle to přece nebudu moci dělat... Ještě že to daleká lékařka neví, byla by z toho nejspíš nervózní. Musím se prostě vyrovnat s tím, že časový rozdíl činí šest hodin a věkový deset let... Také se musím naučit plánovat si práci. Když dávám pozor, aby Anička nespadla ze stoličky, ze židle nebo z okna, moc mne toho zatím nenapadá. A tak si rozděluji práci na přípravě knížky o baltských ostrovech přesně po týdnech. Týden na Bornholm, pak třeba na Öland, Gotland a tak dále... Anička spí docela klidně. V jedenáct se mi rozostřují písmenka v počítači a usínám. Ve tři se vynořují z dalekých oceánů a spleťtých sítí dva maily.

Pátek

Vstávat ve čtvrt na šest je pro Aničku normální. Dneska mi dokonce přinesla mé domácí kalhoty až do postele a přikazovala přísným pohledem, abych si je oblékl. Jakkoli se zdálo, že dopoledne bude k nepřežití, nestalo se tak. Vydali jsme se vyřizovat záležitosti, které bych zřejmě za jiných okolností nechal plavat, opravovat přístroje, o které bych se asi nikdy nepostaral - starý magnetofon, fotoaparát, video... Dopoledne se tak stalo zábavným a Anička roztomilým děťátkem, které dělá na každého pápápá. Po obědě spala až do půl třetí, a tak jsem mohl sepsat projekt cesty na baltské ostrovy pro firmu Coca-cola a poslat ho e-mailem spolu s žádostí o sponzorský příspěvek panu Luzumovi do Prahy 9... Odpoledne chvilku hlídala "snacha" Zuzka, takže jsem jenom bral telefony a znovu s podivnou radostí odmítal různé drobné kšeftíky - koncert v Salmovské literární kavárně, vystoupení v klubu Fedora Gála a podobně. Večer dorazila neteř Marta s Přítelem a ubytovali se v Zuzančině pokojíku. Zuzana se přestěhovala ke mně.

Vypral jsem tři várky prádla - bílé, modré a černé. Zbývá zelené, červené a žluté, ale toho ještě není na celou pračku. Pračka se při praní bílého a modrého prádla chovala pokojně, při černém nikoli - trhavými pohyby se snažila osvobodit od hadic a šňůr a proskočit oknem ven, odtud případně odejít přes dvůr do ulice a dál do města. Zjistil jsem, že její pocity dnes nesdílím. Byl to první klidnější den mé americké stáže.

Sobota

Škoda že dítě nespí v sobotu déle, když nikdo nemusí do práce ani do školy. Oblíbených čtvrt na šest nás neminulo, tentokrát ani Zuzku, která spala s námi v pokoji. V devět jsem ji odvezl k přátelům do Krče, bude si hrát s dětmi a rehabilitovat s tetou Evou, která jí dávala dohromady tu zlomeninu. Aničku to moc nepotěšilo a pořád Zuzanu volala. Také maminku občas volá, i když noční můry už - snad - přestaly.

Dopoledne jsme s Martou a Přitelem zašli do Zlaté uličky, kde jsme potkali Michala Jůzu, který tam má krámek s keramikou. Vyprávěl, jak renovuje latrínu vedle Daliborky. Na Hradě byla slavnostní vojenská přísaha nováčků Hradní stráže, neboť je 8. května. Pod okny nám hlučně korzovali příbuzní obětí. Ale i tak Anička po obědě usnula na déle než dvě hodiny.

Když jsme se oba probudili, byl jsem vyzván ke kreslení rezolutním "Kolo!". Nakreslil jsem cosi a Vyzývatelka to pak různobarevně začmárala. Během těch zhruba patnácti vteřin, kdy byla zaujata tvorbou, jsem měl možnost dělat si svoje věci - například zkoušet napsat dopis nebo tak. Poté následovala další výzva a všechno se opakovalo. Dobrá zábava. Anička drží perfektně tužku, umí si zmáčknot propisovačku, aby psala, zkrátka - je bez chyby. Akorát říká tužkám "papír". To ostatně bude naše vina, měli jsme jí to vysvětlit...

Sobotní odpoledne - idyla. Přišla revizorka Milena. Šli jsme ven, vyprávěli si o práci a batole se vezlo, zpívalo si, čuchalo ke květinám a chrástilo svazkem klíčů. Pak jsme zmokli a vrátili se domů osušit. Anička byla prodrbána, vysprchována a nakrmena a v sedm hodin okamžitě usnula. Milena, která byla na rozdíl od Aničky pouze nakrmena, po večeri odešla. Zbytek houbového rizota s nakládanými hlívkami dojedla Marta s Přitelem. Moje neteř si ovšem myslela, že jsem tam přidál maso. Nikdy! Já své přátele nevařím...

Neděle

V neděli vstává v pět málokdo - jak je to dítě originální! Udělám jí mléko, položím ji do postele, pije a šilhá po dudlících... Snažím se spát - aspoň minutku k minutce... Nanosím jí do postele spoustu knih, občas to na pár minut zabere. Pak se ale rozhodne hledat maminku a jakmile řekne poprvé Mami, jsem ztracen - jdu to chudáčko utěšovat a bavít, aby nemuselo myslet na to, jak je opuštěné...

V půl deváté už jsem nevydržel a jal se programově mstít přátelům a budit je telefonem - co si to vůbec dovoluji spát, když my už jsme tři a půl hodiny vzhůru. Lukešovi vyděšeně přislíbili, že se mnou půjdou na procházku. Navštívili jsme novou hospůdku na Výhlídkové cestě, všude šefíky a pampelišky - a Anička usnula v kočárku.

Odpoledne jsem se chvíli brouzдал historií ostrova Bornholm, neboť nastávající týden má být ve znamení příprav na cestu. Když jsem se propřekládal do 18. století, probudila se Anička a přišla Marta s Přitelem, jehož polské jméno si pořád nemůžu zapamatovat. Zuzana říkala, že ona také nemůže zjistit, jak se ten Člověk jmenuje, protože prý mu Marta nikdy jménem neříká. A pak dodala: "Asi si ho taky nepamatuje..."

Gregory se "snachou" Pavlou si přišli pro Aničku, Martovci si usmažili oběd a kolem čtvrté odjeli. V půl páté dorazila paní Jaklová z rozhlasu dělat se mnou rozhovor o Chile. Odpovídalo se mi krásně, ale musel jsem jí říct, že je dobře, že jsme ten rozhovor neodložili ještě o týden, to už totiž budu mluvit jen o dětech... Snažila se ze mě pro rozhlas udělat opravdu hrdinného otce, což mi připadalo nepatřičné. Cožpak jsou muži opravdu tak křehcí?

Naši křehcí hokejisté porazili křehké Slováky 8:2 a mně se pozvolna různí potomci vrátili do hnízda. Anička si dala mléko a začala si lehat v předsíni na zem, že už bude spát. Zuzaně jsem vyráběl smetanovou omáčku s hráškem na těstoviny a při tom jsem upekl cedník z umělé hmoty. Omáčka se dala jíst.

Neděle je prý dnem odpočinku. To se, milí katolíci, týká ovšem pouze mužů...

OBA MAJÍ NA VÝCHOVU STEJNÝ NÁZOR!

(DRUHÝ TÝDEN)

Pondělí

Čas plyne Aničce nejspíš jinak než nám ostatním: její den je o hodinu kratší. Dnes se probudila už ve čtyři ráno a odmítla spát. Napřed jsem se ji snažil omámit teplým mlékem, pak jsem slevil na stoh literatury, kterou jsem jí lišácky zapůjčil, ale před pátou už mne definitivně vyhnala z postele. Spočítal jsem si, že když to takhle půjde dál, bude za pár dní spát sotva do půlnoci, a rozhodl jsem se pro bojový plán - dávat ji do postele později. Jak rafinované!

Ráno jsme byli u foniatra. Zdravotní sestra odmítla Aničku hlídat, bolely ji prý záda. Musel jsem si to vyplašené dítě vzít na klín. Jakmile paní doktorka vytáhla své atomové a laserové nástroje, Anička se zděsila, že je to past naličená na ni. Obstřík hlasivek ovšem postihl jejího nosiče! V poledne jsme šli zase k lékaři - tentokrát na očkování. Anička měla jediný úkol: polknout lžičku sirupu. Jako jediné z dětí řvala na celé kolo. Kdykoli na ni člověk sáhne, začne zápasit jako o život. Než se mi podaří ostříhat jí nehty, musím ji dlouho uklidňovat...

Dneska se poprvé vyčurala do nočníku. Byla to asi náhoda, nicméně světská sláva ji neminula. Dali jsme jí se Zuzanou patřičně najevo, o jak důležitý moment jejího života jde.

Miluje pískoviště. Zpívá si "Bábobo," a znamená to, že se vydá dělat bábovky. Když vycházíme z domu a dáme se opačným směrem, než kterým leží dětské hřiště, výrazně protestuje a významně se ohlíží zpátky...

Dnes se hřiště dočkala až později odpoledne - byla tam se Zuzkou a se svým starším bratrem Jeníkem, který si říká Wrána. Mně vpoledne přinesla Milena kytičku konvalinek ke Svátku matek.

Úterý

Pokus zarazit hrozící spánkový kolaps se podařil - Anička se probudila až v 5:29, což mi připadalo úžasné, přesně ve stylu té židovské anekdoty s kozou, kterou v bytě nejdřív nemáte, pak máte a pak zase nemáte... I dnes večer jsem se snažil udržet to dítě alespoň do tří čtvrtě na osm vzhůru. Přispěla k tomu jistě i skutečnost, že se po koupání ještě dvakrát rozhodlo znečistit plenky značky Fixies. Koupání se tudíž konalo celkem třikrát a já jsem mezitím poprvé spálil jídlo - respektive bramborové lupínky, které zůstaly v troubě tak dlouho, že byly v troubě definitivně. Ještě že jsem současně vytvořil bramborovou kaši na světové úrovni, a té jsme se všichni tři přecpali. Anička měla ovšem kvalitní základ: snědla syrovou bramboru a kyselou okurku.

Život nám tu zkrátka ubíhá v poklidu: dopoledne jsem byl ve střížně - hlídala "snacha" Zuzka, odpoledne jsem chvilku těkal po Bornholmu - venčila Veronika. Video, které jsem nechal asi po třech letech opravit, bylo zprovozněno do druhého dne, vyklidil jsem a vyčistil špajzku, srovnal věci v lednici, vyměnil morčeti podklad, zalil květiny, srovnal prádlo, donutil Zuzanku cvičit na klavír, vynadal jí za to, že nemá v pořádku školní poznámkový notýsek, a s hrůzou zjistil, že příští týden nebude chodit do školy, protože spolužáci odjedou na školu v přírodě.

Středa

Vstávání v půl šesté s vylepšením - zůstali jsme o hodinu déle v posteli, neboť dítě si četlo, polykalo korálky a zpívalo si. Vteřinové spánky byly slastné...

Obvyčejný den otce mého naturelu t. č. v domácnosti: věci, lejstra, předvolání, diáře, poznámky, telefonní čísla, ale i neumyté nádoby, sem tam prádlo, plenky, poházené dudlíky a bábovičky, Zuzančiny noty a klíče a mince a videokazety - tyto věci a jejich konstelace určují otcovy pohyby a jejich intenzitu a směr. Když pak v některých chvílích zavolá kamarád či kamarádka a sdělí člověku cosi ze svých problémů, chce se položit sluchátko. Ale nedělá se to, poslouchá

se, snaží se odpovídat smysluplně, něco vyřešit, pochopit, aby se člověk nestal pouhým sebestředným slepičkem. Koneckonců se to docela daří. Když už se zdá, že člověka předměty a úkoly zavalí, přijde hodná dcera Zuzanka z hudební školy a vezme Aničku na hodinu a půl na hřiště. Dítě tam dělá své bábobo a tatínek sice zrovna nepíše básně, ale aspoň uklidí nejbližší předměty, vyřídí nejnnutnější telefony a srovná si největší bordel v hlavě. Jaká úleva. Na chvíli zavírám oči a vidím českou lékařku, jak mne občas vítává unaveně a trochu nepřítomně, když se vracím z práce domů. Teď tedy vím, jak jí bývá, když se snaží sloužit v nemocnici, neztratit krok s vývojem v oboru, a přitom si "užívat" této "mateřské dovolené" (anglicky daleko lépe maternity leave - dovolená, ale také rozloučení, opuštění...). Když se ovšem neděje nic převratného, zažívá člověk i chvíli klidu, a tehdy může nabýt mylného dojmu, že to docela dobře zvládá - dítě si spokojeně spí nebo hraje, dělá obličej, jí nějaké jídlo nebo žvatlá a život je zajímavý.

Odpoledne to dlouho vypadalo na déšť, ale rozpršelo se, až když jsme s Andulou vylezli z auta. Zabalil jsem dítě do své bundy, až mu koukala jen hlava, a pustili jsme se navzdory kapkám propletencem turistů Mosteckou ulicí. Děti jsou hezké bytosti...

U večere jsem Aničku nutil bryndák, ale ona ho nechtěla a přišla na ni chvíle vzteku. Včera se při podobné příležitosti rozzuřila a začala bušit pěstičkami do stolu. Dneska si taky bouchla, ale najednou se tomu rozesmála - prostě jí přišlo k smíchu, že tak zuří. A člověk v tom zničehonic spatřil nadhled, který by u mimina starého rok a půl nečekal...

Čtvrtek

V podstatě všechno zachraňuje řád, pravidelnost, rytmus. Když se zvyky naruší, nastanou komplikace. Včera večer jsem si zahrál tenis a myslel jsem, že když Veronika dala Aničku spát pozdě, bude dítě chrmět nejméně do sedmi. Jak to dopadlo? Sám jsem nemohl do půl druhé usnout, protože jsem hrál po velmi dlouhé době a ta chemie mi bouřila v těle. A Anička vstávala už v půl šesté.

Šli jsme k Terezii Pokorné pro pedál, který jsem tam zapomněl, a neplánovaně jsme se zdrželi na kafe. Tím pádem jsme sotva stihli vyzvednout opravený magnetofon a najednou bylo půl jedenácté a unavená Anička pochopitelně usnula v autě. Zrovna jsem přijížděl na náměstí Míru, kde jsem chtěl nechat opravit klávesový nástroj. Jenže tam nebylo místo k zaparkování a není v lidských silách jít v jedné ruce s nástrojem a ve druhé se spícím dítětem do opravy. Tak jsem to prostě zabalil a otočil k domovu. Anička doma ve spánku pokračovala, ale ne až do dvou jako normálně: vydržela jen do půl jedné, a to se pak nestihne udělat vůbec nic. A tak dále a tak dále. Chaos...

Abych neměl pocit, že se mi nic nedaří, rozhodl jsem se Aničku vyčistit nos. Doposud srdceryvně vřeštěla už v okamžiku, kdy jsem se k jejímu nosu jen přiblížil. Nakonec jsem se na ni položil a nelítostně jí z nosních dírek vyndal dva špuntíky. Rvala, ale zjevně se jí ulevilo. A mně taky.

Před půlnocí jsem se snažil poznamenat si do deníku obsah rozhovoru s Terezii Pokornou o malých dětech, které rozumějí dospělým daleko lépe, než si myslíme. Byl jsem ale unavený a cítil, jak zapomínám, co si chci zapsat, jak ze všeho nejdůležitější bude zavřít víka a spát. A tak mi uniklo všechno hezké, co Terezie - nejen šéfredaktorka, ale taktéž matka - říkala. Že když se jí narodil potomek, vůbec nešla na mateřskou dovolenou, neboť časopis si to nemohl dovolit. Pracovala nepřetržitě a pomáhal jí manžel "feminista".

Pátek

Rohlík se řekne "gugi". Anča má svou vlastní řeč, ale skvěle rozumí i tomu, jak mluvíme my ostatní: "Aničko, jdi a přines mi z pokoje ten modrý ručník!" Jde a přinese modrý ručník. A podobně.

Dopoledne se mnou natáčeli rozhovor do televizního pořadu o počítačích. Přijel jsem s obligátním nákupem a Anička (střežená Hanou) v rozjařené náladě vykřikovala a četla si v knížce. Nejradši má obrázek s miminkem, které má šest dudlíků najednou. Ona sama jich měla minulý týden v jednu chvíli sedm. Člověk si prostě do literatury promítá své vlastní motivace...

Po obědě se mi naštěstí podařilo vyslat obě dcerušky s Veronikou na hřiště. Celé odpoledne jsem uklízel - vypral jsem modré, zelené a červené prádlo, umyl haldu nádobí, srovnal všechny věci v pokoji, zalil kytky a tak dále. Rozhodl jsem se, že ještě uvařím rýži. Pak jsem po dlouhé době zkusil zahrát si na piano. Z radostného komponování písničky o mravencích v bytě mě vytrhl až dým spálené rýže, a tudíž i kastrolu a příslušenství. Buď pozdravena, moje ctěná matko, a pochválena rodinná tradice našeho bratrstva spálených hrnců...

K večeri byla krupicová kaše.

V šest hodin přišel na návštěvu jeden holandský dirigent. Seděli jsme v křeslech, děti se krmily v kuchyni a my jsme se anglicky bavili o mém tatínkovi, jeho opeře Bubu z Montparnassu (napsal ji ve čtyřicetiletí a pojednává o pohlavních chorobách) a také o Americké suítě pro dva klavíry. Holanďan byl tolerantní a brzy odešel. Zuzana mu u vrat řekla: "Good bye."

Sobota

Na mateřské dovolené neexistují víkendy. Je to dovolená durch. Vstávaly jsme v půl šesté, Anička se hlasitě radovala, když našla v knize opět ono miminko s dudlíky po ruce. Pro jistotu jsem zvýšil počet jejích vlastních dudů na osm. A to mám ještě dva nové uschované pro případ nutnosti v psacím stole. V knize vypátrala také dívku s mašlí, která hraje na piano. Byla to prý Zuzka, ta sice žádnou mašli nemá, ale i tak je obdivovanou bytostí. Každé ráno Anička utíká k jejím dveřím a dobývá se dovnitř: "Zuzi!!!!"

Dopoledne jsme byli s Jeníkem-Wránou nakupovat. Když jsme s kočárkem přešli obchod s potravinami, zastavila nás Anička přísným pohledem a řekla: "Gugi!"

A tak jsme se museli vrátit a koupit ji to. Bratr pak vzal sestru na hřiště a já se zatím mohl pokoušet překládat texty o bornholmských pasážových hrobkách, skalních rytinách a monolitech...

K obědu byla polévka a kynuté knedlíky s borůvkami. Zní to dobře a bylo to dobré. Nádobí zůstalo na mně. Volala Petra, novopečená matka, tak jsme si hezky pokecally. Mezi řečí jsem se zmínila, že nejspíš příští týden dostanu menstruaci, a smály jsme se tomu. Když jsme pak šly s Milenou na procházku a já se protektivně zmocnila kočárku - přece ho nenechám tlačit někoho jiného, padla jedovatá poznámka o menstruaci také z její strany. Začíná mi to být podezřelé - něco se děje. V mém věku už ta změna nebude dělat dobrotu: kdo by se taky zajímal o ženskou v sedmačtyřiceti, s mou postavou, skoro bez vlasů...

K večeri jsem uklohnila smetanovou omáčku s hráškem a špagety. Pozvala jsem Milenu a ona mi za to pomohla uklidit a zametla celý byt. Ulevilo se mi - ten kvartýr prostě potřebuje silnou ruku. Samotná ženská to nezvládne...

Neděle

Včera v noci jsem poněkud zapomněl jít spát. Usnul jsem v půl druhé a v půl šesté Anička zvolala své "tati," takže se vstávalo.

Nejspíš to nebude pro matky ani otce nic nového, ale i takhle může vypadat naše dopoledne: sedím tak trochu zhroutený v křesle, dítě leze na všechno, na co se dá. Když se podaří odstranit židli, zabetonovat stoličky, odsunout krabice, kýbly, dřezy - najde cedník. Stojí na cedníku a dobývá se do šuplíku. Začíná mi to být jedno, je přede mnou neděle - uklízení, vaření, mytí nádobí, číhání na ostré předměty, otevřená okna, hrany, věci, které by se daly spolknout, chemické prostředky, nezdravé potraviny, nitě, jehly, pavučiny, náhodné kolemjdoucí brouky... To by se dalo zvládnout (možná), ale k tomu je třeba přidat dva nenapsané scénáře, nevyřízené telefony, několik urgentních dopisů, kupu jindy radostné nedodělané práce navíc, neoxeroxované noty do Holandska, nenahrané kazety, nečekané telefonáty různých lidí, z nichž někteří se potřebují svěčit se svými problémy...

Nedělám nic. Sedím a pozoruji dítě, jak likviduje křehký pořádek ve skříní s kazetami - číslo 136 vyhazuje doprostřed pokoje a hned za ním letí 207, 155, 12, 14, 146... Minule mi to dalo hodinu práce, než jsem to srovnal. Zmocňuje se papírů na kreslení, asi deset jich rozhází po podlaze spolu s dalšími kazetami, vysype pastelky a žádá, abych jí cosi nakreslil - nereaguji. Nesnáším kreslení jako kolektivní činnost. Nějak to vycítí a začne po mně šplhat a kvílet. Chvilí ji utěšuji, zaujmu ji z posledních sil dálkovým ovládáním k televizi. Kde je ovšem moje ovládání? Když se znovu rozječí, tentokrát kvůli jiné pitomosti, a přisune si dosud neobjevenou židličku a začne na ni vylézat, neexistující ovládání selže a já definitivně také - a zakřičím na ni. Zastaví se, svěsí hlavu a žalostně se rozpláče. Samozřejmě si hned uvědomím, že jsem selhal. Vezmu ji do náruče a omlouvám se jí dospělými slovy. Za chvíli se uklidní, popadne nějakou hračku a vracíme se do výchozí situace. Sedím v křesle, tlumeně hraje televize, Rudolf Křesťan zpovídá pětačtyřicetiletou hvězdu pop-music Ivana Hlase:

"Máte, pokud vím, jedno dítě z prvního manželství a čtyři z druhého. Jak je vychováváte?"

"S mou druhou ženou máme naštěstí na výchovu stejný názor, i když já tam moc nejsem..." Pořad se jmenuje Nedělní ráno.

A CO JIM KOUPIT BONPARI?

(TŘETÍ TÝDEN)

Pondělí

Třetí týden začal nabídkou. Volala Irena Obermannová z televize a ptala se, jestli bych nemohl přijít účinkovat jako host pořadu pro ženy, který se jmenuje Sama doma. Tak už je to tady! A že mám vzít i svoje děti a že by bylo prima, kdyby v tom pořadu vystoupil někdo, kdo se o ty děti stará a nedělá z toho vědu, naopak - je s ním legrace. Vysvětlil jsem jí, že tam jít nemůžu, protože bych si připadal jako ti salónní komunisti ze Západu, kteří k nám v dobách totality vždycky přijížděli kázat, jak máme budovat socialismus, a po pár dnech se rychle vraceli do svých haciend na Riviéře, aby tu s námi nemuseli žít...

Nové heslo z Aniččina slovníku: mléko = muni.

Dopoledne jsme byli nejdřív u doktora (se mnou), pak na policii (s paní Hejbalovou kvůli prodeji auta). Hodný policejní vedoucí nás pustil napřed, když jsme upozornili, že je tam s námi Anička, která musí jít spát. To je pokrok.

Otec s dítětem tvoří dvojici, která vzbuzuje samozřejmě mnohem větší soucit okolí než běžné duo dítě - matka. Otec, který se stará o dítě, nejenže neztrácí nic z mužské válečnické zkušenosti, ale navíc v očích veřejnosti ještě získává tím, že dělá něco, k čemu přece není vůbec povolán. Čím je při tom nemotornější, tím lépe. Mnoho lidí rádo pomůže, úsměvy kolemjdoucích nepatří jen dítěti (to znají i matky), ale často jsou adresovány také tatínkovi. Za co by matka byla pomluvena, otec může být někdy chválen. Otec je slabá, v podstatě nesamostatná bytost, dítěti velmi podobná...

Odpoledne byla Anička opět na hřišti a já jsem zatoužil zahrát si chvilku na čerstvě opravené klávesy. Kdysi jsem býval pianistou, tak to snad čtenář pochopí. Nástroj však nešel zapojit, neboť opravář, který si nechal zaplatit 900,- Kč za hodinu (asi tolik, kolik činí můj průměrný honorář za hodinu koncertování), voperoval mému syntezátoru špatný konec drátu.

Chvilí jsem zmateně pobíhal po bytě, pak jsem ale požádal Veroniku Lukešovou, zda by s dětmi nemohla zůstat na hřišti o hodinu déle, rozjel jsem se vyřídít reklamaci a všechno jsem na minutu stihl. Až na to, že jsem si zase nezahrál - ale to je zanedbatelný detail...

Úterý

Přišla Hana, která tento týden bude hlídat dvakrát přes noc. Mám totiž dva koncerty. Honoráře za tuto práci budou spravedlivě rozděleny - 50 % hlídání dítěte, 25 % benzín, 20 % daně a 5 % čistý výdělek... Ale žít se musí.

Hana to s Aničkou umí ohromně. Řeknu jí to a ona odpoví, že je to jednoduché, když ji má na den. Vzpomínám na to, jak se dobře vyvádí s cizími dětmi, má-li je člověk na chvilku, na jeden večer, na jednu procházku, na otcovský víkend... Přijel jsem z Budějovic v jednu v noci, ve čtyři se mi Anička vrhla do postele a v půl šesté jsme si s Hanou udělali čaj a dítě začalo konzumovat svá muni a gugi. Mimochodem muni neznamená, jak jsme se mylně domnívali, jen mléko. Je to jakákoli požitelná tekutina ve fľašce s dudlíkem...

Středa

V televizi Prima, kam mne pozvali do pořadu magazínového typu jako tzv. hlavního hosta, se mne v rozhovoru pořád snažili dotlačit k tomu, abych mluvil o rodině, o dětech, o ženě... Nakonec jsem si do studia přizval Danu Němcovou a mluvili jsme o pomoci kosovským uprchlíkům. Ve dvě hodiny odpoledne mi mezi dveřmi Hana předala dcerušky, a tak jsem nešel do postele, jak jsem si tajně přál, ale s kočárem na nákup a pak na hřiště. Zůstat ospalý doma s nevybouřeným mrnětem, to by byla sebevražda. Před trafikou v Loretské ulici mne zastavila nějaká dáma, pohlédla na zpívající Aničku a pak na mne a řekla, že mě viděla před chvílí v televizi a moc se jí to líbilo. Ospale jsem na ni zamžoural a poděkoval.

Zuzana šla na hodinu klavíru a Anička se jako obvykle pokoušela neuměle komunikovat se svými vrstevníky na Novém světě. Opět udivovala svými výstupy na skluzavky bez kyslíkových přístrojů, odvážnými sjezdy a pokusy vyšplhat kamkoli. S míčem a lopatkou už to bylo horší...

Čtvrtek

V tomhle stavu nevyspaní nemělo smysl pokoušet se napsat komentář k filmu. Šel jsem do postele už v půl jedenácté, abych se pořádně prospal a dopoledne to dohnal a všechno vymyslel. Jenže šesti a půl hodinami člověk nedožene, co nenaspal za dva týdny, a tak jsem stejně nebyl k ničemu, jistě to znáte, vážené matky, které jste si myslívaly podobné nesmysly.

Snacha Zuzka sice přišla a vzala Aničku na dvě hodiny ven, ale ty uběhly jako nic a s polednem se blížil horečnatý stav zoufalství, že to nenapíšu a zítra ve studiu bude ostuda. Když Anička po obědě usnula, objevil se našťěstí ke krátké konzultaci Pavel Koutecký a mně svítila naděje, že bych to mohl zvládnout. Jakmile se ovšem Anička probudila a bylo zřejmé, že se dá udělat jen jedno - jít ven na hřiště, jiskřička zase pomaličku pohasínala. Večer v sedm, to jsem čekal na Zuzanu v Karlovce před DAMU, už jen doutnala, a když mě ze psaní v devět večer vytrhl už třetí telefon lidí, které jsem nemohl odbýt, propadl jsem definitivně zoufalství a přetažená Anička to hudebně podbarvovala svým kníkáním, že spát nebude a nebude.

Pátek

Úryvek z e-mailové zprávy do Ameriky:

Nazdarek má draha lekarko, život je velmi srandovni. Je asi tri ctvrtě na šest ráno, dneska jsme vstávali ve tri ctvrti na pet - prostě se nam (nekterym) už vůbec nechtelo spat... A protože nás (nektěre jiné) čeká dost napínavý den, musím se tomu smát. Včera jsem nejspíš dal málo pradá do pracky a šli jsme ven. Když jsme se vrátili (byli jsme pro Zuzku na baletu), stala pracka u okna a byla vypnuta (vytrhla se ze zasuvky). Nic se nestalo, jen mi připomínala všechny ostatní členy rodiny - Aničku, která se na mě sape, Zuzanku, která se potýká s bordelem v pokoji, Marunu, která popiskuje, když jdu do kuchyně a myslím si, že už bude klid. Tak teď jste takhle bytost jako nemá vycitka, že jsem ji tu nechal opustenou a pustenou a přestal jsem poslouchat její hrmotné zpevy. Snad jediné kytky jsou zticha a trpělivě snasejí zizen, která nastěsí netrva nikdy příliš dlouho. (Teď je má navíc na starosti Zuzana a plní své úkoly celkem obstojně.) Tak tedy pracka (to sislání je legraci - prac-hacek-ka - pracka zákona) je to dnes - kdo to bude přistě? Sporak? Vídeo? Rozerve se uprostřed noci radio, když na nějaké stanici budou vysílat porad pro ženy v domácnosti a budou mi radit, jak mám používat prasky na nadobí a kolik ceho mám do ceho dát? Už se těším. Za chvíli jdu točit do TV komentář k Chile, odpoledne jedu do Litoměřic na ten domluvený koncert, zítra ráno musím ještě do radia s Premyslem natocit dva porady, abychom měli až do zari pokoj. Pak budu až do úterka do rána doma a k práci, radiu, Marune, Anice a Zuzance přibude Eliška, ta dobrá moravská žena, jak by napsala Misa Korseltová... Už se těším. Dítě chce nějaké pipi, jdu mu to dát, protože přesně nevím, co chce. To víš, co my, ty a já, - hlavně ty dečka...

Vysvětlivky : Maruna (také někdy Maruška či Mařena) = morče

Eliška (ta dobrá moravská žena) = tchyně nebo lépe moje "matka z lásky"

Sobota

Z Litoměřic jsem přijel o půlnoci, spát jsem šel v půl jedné a ve čtvrt na šest Anička vklouzla ke mně do postele. Donesl jsem jí z kuchyně osm dudlíků, abych se jí na chvíli zbavil. Než přišla na to, že mi je může strkat postupně do pusy, uplynulo pár slastných minut a stačil jsem prožít několik pádů do propastných spánků... Nakonec jsme si šli přečíst noční e-mail z Albany. Zatímco Anička kreslila svá oblíbená kola a stála na židli u psacího stolu, pěkně jsem si počítal. Pak jsme vzbudili Hanu a Zuzanku a po snídani jsem odjel natáčet dva pořady do rozhlasu. Natočili jsme ovšem jen jeden - do druhého studia se nedostavil zvukař. Ani produkční nepřišla; co by tam také dělali, je přece sobota. Paní produkční doma vaří a užívá si rodiny. My zaměstnané ženy se přece nepřetrhneme...

Za oknem běsnila sobotní odpolední bouřka, dítě spalo a já jsem také asi na tři čtvrtě hodiny usnul v křesle s nohama podloženými dřevěnou židlí. Postupně také zdřevěněly, takže jsem se pak nemohl postavit. Začínám se dostávat do stadia, ve kterém jsem schopný usnout kdykoli a na čemkoli. Probrali mne až Petra s Alešem a jejich pětinedělní mimino. Navzdory doznívajícímu drobnému dešti jsme šli ven.

Když jsem v šest hodin jel pro sponzorský dar k paní D. S., nezvládl jsem představu, že budu muset objíždět několik bloků, a odbočil z Ječné do Štěpánské, kde to není povoleno - je tam příkazný směr přímo. Zpoza rohu vystoupil policajt. Řekl jsem mu:

"Nemohl byste mi to prominout, já už jsem z těch dětí úplně na nervy."

"Tak jim kupte bonpari," pravil ten vysoký muž v uniformě po vzoru nějaké reklamy - a pustil mě...

Neděle

Vstávat v neděli v pět... Přinesla mi do postele tepláky, které vytáhla ze skříně. Marně jsem jí vysvětloval, že tepláky doma nenosím, že je mám na sport, a to ještě jen když je hrozná zima... Trvala na tom, že si je mám natáhnout a jít s ní sportovat po bytě. Stalo se. V devět už jsem byl tak zblblý, že jsem ji oblékl do svátečního a šli jsme koupit do trafiky noviny, ačkoli v neděli nevycházejí - tedy pokud nečtete bulvár. Ze zoufalství jsem si koupil Literárky a pak se v parku snažil přečíst aspoň titulky. Anička zatím tlačila kočárek, svítilo sluníčko a bylo hezky, kolem chodily davy turistů. Jen tak mimochodem jsem se zeptal Anduly, kdo dneska přijede.

"Babibí," řekla.

Nechápu, jak se to dozvěděla. Možná jí to včera nějaké jiné dítě vyzradilo na písku. Mají totiž tajnou řeč i službu a o všem se dozvědí dřív, než by měly...

Anička občas popadne sluchátko z nezapojeného telefonu v předsíni a dělá, že někam volá. Dneska zahlásila velmi rezolutně a úpěnlivě:

"Mami!"

A pak ještě asi pětkrát. Nedovolala se...

Babičku poznala okamžitě, hned se usmívala a koketovala na celé nádraží. Snad se obě děvčata shodnou, říkal jsem si, až tu teď tři dny nebudu.

P. S.: Jogurt, přibínáček či smetanový krém se řekne puti.

ŽENOU SE ČLOVĚK NERODÍ...

(ČTVRTÝ TÝDEN)

Pondělí

Ráno v půl šesté se otevřely dveře ložnice, vstoupila Eliška a odnesla mi z postele dítě, které zrovna dopilo svůj obvyklý drink a chystalo se mne ničit. Hodinu si pak spolu vedle hrály, než se znovu otevřely dveře a ta mladší se mi vrhla kolem krku s výkřikem: Tatí!

Přilepila se a držela čtvrt hodiny. Vzhledem k tomu, že už jsem se takhle neprospal celé tři neděle, jsem se cítil skvěle.

Udělal jsem si snídani a po chvíli se Eliška chopila smetáku a zametla se slovy, že bychom si tu mohli zařídit náhradní pískoviště. V půl deváté se zastavila a prohlásila, že má nízký tlak a měla by si dát kávu, ale krizi obdivuhodně překonala a rozhodla se, že na plánovaný velký nákup do Delvity s námi přece jen pojede, i když nemusí. Dopoledne šla statečně na pískoviště a potom uvařila oběd. Zítra odjíždím na tři dny z domu a mám strach, aby to ta dobrá osoba přežila ve zdraví. To víte, ženská moc neutáhne! Zatímco chlap vydrží kolikrát víc než člověk!

Dopoledne jsem napsal e-mail Janě K., která dokázala vychovat dva bezvadné syny a k tomu ještě napsat pár knih:

"To jsem Vám chtěl říct, jak se tak s těma dětma pinožím a přemýšlím o tom životě: JSTE FRAJERKA!!!"

Odepsala:

"To si piš, že jsem frajerka. Ale jsi, myslím, zatím jedinej, kdo na to přišel. Blahopřeji a mám dneska svátek. A hrozně moc žehlení. Líbá Líba."

Úterý

Ráno plázcí se Anička u mých nohou, mléko kape na vytřenou podlahu, Zuzana si zapomíná čistit zuby, musím jí to říct, Eliška potřebuje instrukce na tři dny, neboť za deset minut odjíždím, nemám sbaleno, nenapsal jsem omluvku do školy a vtom zvoní telefon. Milena. Musí mi prý říct, na jak krásném koncertě Pražského jara včera byla. Normálně má takový zážitek z koncertu jednou za rok, a teď už to bylo v jednom týdnu podruhé! Anička se mi rozeřvala pod nohama, zrovna když Milena popisovala jednoho portorikánského klarinetistu.

Nebo cellistu?

Úterý - čtvrtek

Mám výčitky, že nejsem s dětmi. Stejně je vedro a moc lidí na koncert nechodí. A já o smyslu představení v této situaci navíc pochybuji. V Olomouci ruším červnový pořad - asi bych nezvládl ujet za den 600 kilometrů, odehrát koncert, v

noci se vrátit a ráno vstát a dělat muni...

Na svých vystoupeních většinou vyprávím o tom, co zrovna zažívám. To mi připadá nejpřirozenější. Tyto tři dny mám chuť mluvit pořád dokola o tom, jak hlídám děti a co mi to přináší. Taky to většinou dělám. Ale stejně jsem pořád nervózní, že se doma něco děje. V úterý mi do telefonu Eliška hlásí, že je všechno v pořádku. Ve středu v poledne mi vyčíní, že se pořád ptám, samozřejmě že je všechno v pořádku a už je to asi čtvrtý telefon, který zvoní teď, když si chce trochu odpočinout. Anička zrovna usnula. Ve čtvrtek povídá, že nechápe, proč to dítě chceme poslat na týden k Janě do Švýcarska, že by to klidně zvládla...

Vždycky je mi líp, když mi nadává, než když je nešťastná či unavená. Tak jsem byl klidnější.

Lehce mne zneklidnila až tím, co vyprávěla potom: když Zuzana včera večer rozdivočila Aničku tak, že se jí nechtělo spát, položila prý Eliška batole do postele a ukonejšila ho tím, že z něj odčerpávala energii. Dělal nad Ančou různé speciální pohyby rukou a to ji údajně úplně umrtvilo. Ráno mi pak řekla, že má "kurs rejky" neboli "propojování vesmírných energií". Trochu jsem se začal bát, aby ten kurs nezačala zkoušet na mně, protože já mám energie tak málo, že by to mohl být můj konec.

Pátek

Přijel jsem ve dvě v noci a Eliška mě milosrdně nechala spát v dětském pokoji, abych se aspoň trochu zrekreoval. V půl sedmé jsem byl stejně na nohou. Anička mi vlezla do postele a četla mi o krtkovi. V osm už Milena telefonicky hlásila, že našla Zuzanu v parku na lavičce, jak spí zmožena cvičením (opodál hlídala Hana, jestli konečně nepojede tramvaj). Volal jsem Haně a ta také řekla, že Zuzana včera byla úplně vyčerpaná, protože připravované představení asi sedmkrát opakovali. A nakonec Eliška oznámila, že Zuzana doma brečela únavou... Je jí devět let. Musí se rovnat dívkám o pět let starším, neboť, pokud vím, v baletu, kam chodí, je nejmladší. Snad to nějak zvládne... Slíbil jsem jí, že se v sobotu půjdeme podívat na jejich vystoupení do Vojanových sadů, to jí doufáme trochu osladí to utrpení...

Eliška uklidila několikrát celý byt, vyžehlila prádlo, postarala se o děvčátka, pohrála si s rejkou čili propojila několik vesmírných energií a odjela. Protože se rozčílila, že nepočítáme v létě s pobytem u ní na chalupě (což naštěstí nebyla pravda), znamená to, že nás ještě někdy chce vidět. Nezbyvá tedy než konstatovat, že její mise v Praze byla užitečná a úspěšná.

Než Eliška odjela, mluvila o "čakrách". Po mých čerstvých zkušenostech s termíny jako muni, gugi, či puti už mne to nemohlo rozhodit. Člověk se těmi jazyky při troše snahy hovořit naučí. Když tedy na nádraží Eliška vystoupila na parkovišti a nevěděla, kudy do haly, povídám: "Támhle tou čakrou..."

Anička odmítla v poledne spát a v postýlce vyváděla tak, že jsem si ji posadil na klín ke stolu a nakonec ji vzal do auta i s vědomím, že mi tam nejspíš usne. Tak se také stalo. Potřeboval jsem vyzvednout videokazetu ve vrátnici na Kavčích horách, tak jsem musel požádat nedaleko stojící paní, aby mi pohlídala spící ratolest. Z budky jsem pak zavolal Jirku, protože byl na rentgenu s nohou, kterou si zranil na svém včerejším koncertě v klubu Roxy. Říkal, že se mu to stalo v té největší euforii na pódiu při předposlední písničce, kdy se mu zdál úspěch večera naprosto kolosální. A tak to zranění bere prý jako varování, aby význam té akce nepřeceňoval... Zavolal jsem mu, zeptal se, kde zrovna je, a nabídl mu, že ho naberu při cestě a odvezu domů. Přišel samozřejmě pozdě a nechal mě deset minut čekat na narvaném Malostranském náměstí se spící Aničkou v autě. Kolem šla filmová hvězda Tereza Brodská, usmála se na mě, já jí ukázal ratolest a ona řekla, že musím nechat otevřené dveře, aby jí nebylo takové vedro. Pak přišel Gregory, Andula se probudila a jeli jsme domů...

Sobota

Rodina prochází stupňující se krizí, kdy nepřítomnost otce i matky bude v každé další generaci výraznější, hlásá titulek v sobotní příloze Lidových novin, věnované feminizmu. A jiný: Je v Česku lepší být žena nebo muž?, další: Jsou české ženy chudinky? Ale nejhezčí byl podtitulek recenze na knihu Marilyn Yalomové Dějiny řádu: Kulturní a sociální dějiny prsou přinášejí do společenskovědní produkce čerstvý vítr.

Škoda že jsem měla čas přečíst si jen titulky, to jsem se mohla dozvědět věci!

Ale jedno jsem přece jen stihla, než mne Anička přinutila jít dělat bábovo - citát ze Simone de Beauvoir: "Ženou se člověk nerodí, ale spíše stává..." Konečně něco, co se mě opravdu týká, řekla jsem si a zaryla do písku svou první dnešní lopatičku.

Nejen lopatiček bylo tuto sobotu dost. Zuzana měla zkoušku a dvě vystoupení s divadelním souborem. Bylo to něco mezi klauniádou, cirkusem, lidovou parodií a baletem. Zuzana vyfasovala pěknou roličku Malé sestry, která dává mlsnému Pantaleonovi narkózu čili praští ho do hlavy velkou palicí. Anička několikrát nevydržela a zasáhla do děje výkřikem: "Zuzi!", což nikomu z kolemstojících diváků nijak zvlášť nevadilo. Zuzka měla načervenalé tváře, ale během vystoupení zrudla celá hrozným vedrem, které deptalo Prahu. Dal jsem jí velkou láhev vody a nutil ji, aby co nejvíc pila. Když skončili, přišla a přinesla velkou tašku plnou svých kostýmů s tím, že to musí přinést do zítřka vyžehlené. Budu muset žehlit - inu, ženou se člověk nerodí, ale spíš stává...

Neděle

Zřejmě se zatím s mým pohlavím ještě nic divného neděje. V noci jsem místo obvyklého e-mailu z Albany dostal zprávu

z Brna od Tomáše, který mi popsal dramatické chvíle semifinále NHL, v němž zase Hašek vychytil Buffalu vítězství, což mně opravdu potěšilo. S normální matkou v domácnosti by to nijak zvlášť nehnulo.

Vstávalo se mi nedobře. Anička si začala v pět, a jak si tak hledala v knize dudlíky a myšky a motýly, spatřoval jsem před sebou nevlídnou neděli - vedro, hrůzu z toho, že se nestihnu připravit na natáčení, které mě čeká příští týden. Igelitová taška s nevyžehleným Zuzčiným kostýmem se mi před očima zvětšovala do stejně děsivých rozměrů jako hromada neumytého nádobí v kuchyni. A žádná z hlídaček nebude mít dneska čas. Musím jet alespoň na Dobříš, abych se od Zory Rysové dozvěděl všechno, co ví o kamenech na Rujaně, jinak se dostaví chmura z nejchmurovatějších. Čím začít? Vzpomínám na ranní rozcvičku podle Satinského a Lasici, která začínala protahováním očních víček a prstů u nohou a vrcholila příkazem: Natáhneme ruku a uchopíme pohářík borovičky - a šups tu hnusobu do seba! Jenže toto by nebyla cesta pro mne. Od té doby, co jsem na stáži, jsem neměl ani slzu alkoholu z obavy, abych pak nezaspal, když mě dítě volá, nebo z pocitu, že bych tím ztrácel další drahocenný čas pro práci a přemýšlení... Možná bych ale měl tento názor zkorigovat. Mám tu litry různých kořalek, slivovice, becherovka, tři druhy vín, chilské Pisco i tu borovičku. Dám si dva tři poháříky, a to bude překvapení, až mě to nevinně nemluvně uvidí: Tatínku, co se to s tebou stalo?

Začínám jinak: žehlením. Nejprve ovšem telefonuji o radu Petře. Volím ji proto, že ačkoli mi určitě nabídne, že mi pomůže, nepůjde to. Bydlí v Benešově a má doma dvouměsíčního kojence... Chvilku jsem si vyléval srdce, zneužil jsem skutečnosti, žena dokáže ženu pochopit, a pak jsme probrali nebezpečí zničení kostýmů neodbornou manipulací a žehliččiným žárem. A dal jsem se do práce. Iva říkává, že žehlení je hrozná nuda. Když to ovšem děláte jednou za pětadvacet let, tak je to docela zábavné. Výsledek není nic, o čem bych se měl příliš rozepisovat, ale úkol byl splněn, paní principálko. Máte, co jste chtěla...

Cestou z Dobříše Anička usnula v autě; naštěstí pak po dlouhém kmení a krátkém zápase v půl jedné znovu usnula. A tak mám doma spoustu krásných fotografií mohyl a dolmenů z Rujany, a protože se Zora Rysová zabývá i záhadnými kruhy v obilí, od teďka navíc vím, ke komu zajít, až se budu potřebovat něco dozvědět i o tomhle...

Zuzančino divadelní představení jsem viděl potřetí během dvou dnů, tentokrát s Milenou. Vstoupili jsme do tramvaje a obloha se zatáhla. Vystoupili jsme z tramvaje a začaly padat první kapky. Když jsme doběhli domů, lilo a hřmělo. Bouřka nebyla z těch, které člověka osvobodí z dusna a vedra. Zuzka se zavřela v mém pokoji a relaxovala u videa sledováním komedie Pane, vy jste vdova, což byl pro tento podvečer trapně symbolický titul. Anička se najedla a pak se rozhodla vynutit si sledování stejného filmu, což se jí nakonec podařilo. Když už to vypadalo, že bude klid, přišlo v mailu:

"A co dela Andulicka, nechce prestat s dudlikem?"

Nechce. Ted' zrovna usíná a má jich kolem sebe pět (v puse ovšem jen jeden). A já, matka k ničemu, ji to nejsem schopen odnaučit. Bude mít křivé zuby a potřebu celý život hulit...

MOŽNÁ JSEM ANI NIC NEPOCHOPIL...

(PÁTÝ TÝDEN)

Pondělí

Má to cenu psát pořád dokola o tom, kdy mě Anička probudila? Včera jsem o tom mluvil s Petrou. Řekla, že se těší, až si můj deníček přečte. Opáčil jsem, že tam ale nebude všechno, protože by to bylo příliš jednotvárné, ona na to:

"To přece musí být hrozná nuda, protože to tak ve skutečnosti je!"

Ale k určitým obměnám přece jen dochází - Anička mě probudila už v jednu a odmítala spát tak dlouho, dokud jsem ji neudělal mléko. O další si řekla v pět. Je to narkomanka.

Vstal jsem a došlo mi, že dneska je to měsíc, co jsem na stáži. Člověk nemá bilancovat. Zvážil jsem se a zjistil, že mám za ty čtyři týdny o šest kilo víc. Asi zemřu, zaroste mi srdce sádlem a padnu. Nic jsem se za ten měsíc nenaučil a možná ani nic nepochopil. Dítě pořád neumí chodit na nočník, má kolem sebe v permanenci tunu dudlíků, žádný pokrok. A já? Jenom přežívám, místo abych žil. Snažím se domácnost udržovat, ale nemám na to ji rozvíjet.

"To je tím, že pořád myslíš ze tři čtvrtin na práci," řekla Milena. "Až budeš myslet na práci z jedné čtvrtiny a ze tří na výchovu dětí, výsledky se dostaví."

To je pravda, také tenhle stupidní deníček je důkazem toho, jaká jsem neschopná matka a sobecký otec. I teď místo toho, abych ho vyhodil a za ním všechny dudlíky a pleny, píšu dál. A z faxu právě lezou dispozice na příští tři dny natáčení, ve čtvrtek mám koncert v Malostranské besedě, v pátek v noci hraju na shromáždění k desátému výročí vraždění studentů v Číně. Copak tohle dělá normální matka? Milena sice říká, že mám být v klidu: děti mi prý neodebírá sociálka a ani jedno viditelně netrpí a nestrádá. Ale jak to tedy dělají ty ženské, které mají děti a jsou na to samy? Mám

udělat anketu?

Mluvím s Hanou, která sama vychovala dvě dcery:

"Nesmíš myslet na dvě věci zároveň: dětem se musíš věnovat na sto procent. Když chceš třeba někomu poslat dopis, tak ho napišeš, až když jim je osm let..."

Z toho jednoduše plyne, že bych měl být šťasten, že naše holčičky ten měsíc vůbec přežily. Budu se tedy snažit být šťasten a samou radostí se nepřecpávat...

Ráno jsem třikrát říkal Zuzaně, aby nenechala na stole lístky na tramvaj a omluvenku.

Také jsem jí připomínal, že se má umýt, vyčistit si zuby, nezapomenout úkol, cvičit na klavír a na záda a že má dávat pozor na ulici, vystoupit až u Hradu a ne na Brusnici, kde není bezpečná křižovatka, že se má pořádně učesat a podobně. Konec konců můžu být rád, že jenom nechala ty lístky s omluvenkou na stole a klíče od bytu na botníku. Vlastně toho nezapomněla nijak moc... A tak jsme se s Aničkou před cestou na nákup vydali do školy, abychom ty nezbytnosti Zuzaně předali.

V Delvitě, obchodním středisku s potravinami, mne vždycky rozčilovalo, když se mě prodavačka u kasy zeptala, jestli mám "kartu".

Dneska nad nákupem za tisíc korun povídám:

"Nejsem hazardní hráč, paní, člověk získá návyk a pak už bez toho nemůže být."

Paní pokladní se nedala zastrašit a udělala mi přednášku o výhodnosti vlastnictví oné karty. Že když tam budu nakupovat pravidelně (což bohužel dělám) a vydávat takhle vysoké částky, budou se mi počítat body a za to pak třeba dostanu pro děcka vajíčko zvané Kinder. Jak řekla "děcka", něco se ve mně zlomilo a strašně jsem po té kartě zatoužil. Aby mi někdo počítal body k dobru, aby mi dal něco pro děti jen tak, aby byl zkrátka na mě hodný a držel nade mnou ochrannou ruku. Řekl jsem to té paní a ona se zaradovala:

"Tak to já vám ten dnešní nákup ještě převedu na tu kartu." A pak zdržela asi tři lidi, co stáli za mnou, a vítězoslavně mi podala onen vymodlený předmět.

Mám kartu Delvity, přátelé! Teď někam patřím a těším se, až zase půjdu nakupovat. Paní se mne zeptá: Máte kartu? A já budu moci odpovědět: Samozřejmě, podívejte se...

A na té kartě je napsáno: Věrností získáte...

Mluvím s Janou (tou, která sama vychovala dva syny):

"Neskuhrej! Co dělají holčičky teď?"

"Ta mladší spí."

"No vidiš! A ta starší?"

"Je ve škole."

"No vidiš!"

Úterý

Leze na mě chřipka, toto jaro už potřetí a teď v nejméně vhodné situaci. Anička od pěti vyžaduje pozornost, nosí mi šaty ze skříň, vyžaduje plnohodnotný rodičovský vztah a já ho nejsem příliš schopen. V půl šesté se vybatolíme z postele a stojí vedle mne na židli u počítače, kam si zapisují otázky pro režiséra Jiřího Weisse, s nímž mám dnes natočit televizní pořad. Anička si kreslí své kolo, což je výraz pro již popsáný rituál, při němž mi nejprve vrazí do ruky nějakou tužku, a když jí nakreslím jakýsi obrazec, začmárá ho a strčí mi do ruky jinou tužku.

"Jaký je rozdíl mezi filmem a skutečným životem?" zapisuji. A kreslím Aničce maminku. Maminka se liší od tatínka tím, že nemá vousy. Taky má vlasy přes uši. Kočička se liší od tatínka nejen vousy, ale i tím, že tatínek nemá čtyři nohy. Sluníčko se liší od kočičky tím, že nemá žádné nohy; má ovšem paprsky, které předešlí nemají...

"Může špatný charakter vytvořit dobré dílo? A není skutečnost, že na tuto otázku odpovíme kladně, dokladem toho, že poněkud přeceňujeme smysl toho, čemu říkáme umění?"

Anička kreslí příšerně, zato však oběma rukama.

V půl desáté nevydržím, jdu telefonovat paní doktorce a popisuji situaci. Okamžitě mne naviguje do lékárny. Oblékám Aničku do svátečního a vyrážíme. Zastavujeme se s různými lidmi v Loretánské ulici, zdravíme se, Anička je středem pozornosti. Koupím gugi a pak i všechny potřebné medikamenty, a když opouštíme lékárnu, podržím dveře matce s kočárkem méně sportovním, než je ten náš, aby mohla pohodlně vjet.

"Musíme si pomáhat," pravím spiklenecky.

"To teda jo," odvěti pěkná maminka, celá v bílém. V jejím hlase cítím příbuzné zoufalství, navenek je všechno v pořádku.

Na natáčení se o Aničku podobně jako před měsícem postará Hana. Odjíždějí domů televizním vozem, což bude tentokrát vykázano jako "odvoz fotografky". Malá fotografka odmítá usnout a Hana vypráví, že v jednu hodinu ji v postýlce začala lehtat na chodidlech: teprve to ji dostalo. Ulehtána k spánku usnula na dvě hodiny. Zatímco tatínek na dalekém Barrandově řešil ty své problémy s šestaosmdesátiletým panem režisérem.

K večeri jsem připravil bramborovou kaši s hráškem, a protože držím dietu, pozval jsem alespoň Milenu, aby tu dobrotu někdo ocenil. Kupodivu i Zuzana si přidala a Anička se našťouchla tak, že brzy usnula. Byla to divná noc: v deset

večer jsem přestal vidět na písmenka a šel spát. Ve dvanáct jsem se vzbudil a nemohl pro samá písmenka před očima ve spánku pokračovat. Tak jsem cestoval prstem po mapě ostrova Ůland a obhlížel větrné mlýny a majáky a kromlechy a rybářské vesničky. Ve dvě přišel e-mail z USA, a to byla asi ta hlavní příčina, proč jsem nemohl usnout. Byl našťstí uklidňující - Iva mi v něm mimo jiné sdělila, že přibrala jedno až dvě kila, což je myslím vítězství srovnatelné s mým pomyslným zhubnutím asi tak o deset kilo. Ona totiž při stresu hubne, zatímco já tloustnu.

"To vis, ty jejich koblihy, ale hlavne spim v klidu 9-10 hodin, to se mi nestalo, ani nepamatuji."

Nejvíc mě ale rozveselilo:

"Snaz se zhubnout ne kvůli mne, ale abys nam ještě dlouho vydrzel, vis, my te vsichni potrebujeme!!! Tak se domluv s Psychlem, Lukesem, Zackem a dalsimi hraci tenisu a chod hrat a behej a skakej a uvidis, ze to pujde samo."

Z dopisu vyzařoval klid a pohoda, a taky něco víc, a to mne uklidnilo snadněji než teplé mléko s medem. Odepsal jsem, jak nejlépe jsem uměl, a pak si vzal za každého svého tenisového soupeře jeden prášek a "rozbehl" se do ložnice a "skocil" do postýlky. Za hodinu mne vzbudila Anička, že chce muni. Byly čtyři a mejdan pokračoval. Ty děti ovšem dneska nic nevydrží - dala si dvě a půl deci a nečekaně znovu usnula. Spala až do půl sedmé, já tomu prostě nerozumím...

Středa

Krásný den, dvě hlídání - dopoledne Wrána, odpoledne Anna L., která mi minulý týden nabídla nezištně pomoc a já nedokázal říci: Ne! Trochu jsem uklízel, víc v hlavě než v pokoji, posílal fax a e-mail na ostrov Bornholm, v hlavě si zkoušel sumírovat otázky na zítřejší televizní rozhovor, zatímco Anička řádila na hřištích a Zuzana byla ve škole a pak na hodině klavíru. Dokonce se mi i podařilo vystát frontu na americké vízum: úředník za přepážkou se mi omlouval, že si mě spletl s Janem Vodňanským... Že by to hubnutí šlo tak rychle?

Aniččin nejoblíbenější televizní pořad je losování tahu sportky. Fascinovaně zírám na očíslované míčky, vykřikuje nadšeně "Mííí!" a běhá neustále od křesla k obrazovce a zase zpátky. Miluje míče, hodiny, klíče, telefony, dráty. Zmocní se dálkového ovládání k televizi a přehazuje programy. Zuzana, která se chce dívat na film, drží v ruce druhý dálkový ovladač a neustále se snaží vrátit přehozené programy zpátky a sledovat děj. Tváří se při tom velmi ublíženě. Když vyndám z Aniččina ovladače baterky, aby sestru neotravovala, po chvíli zjistí, že něco není v pořádku, a začíná se sápat na ten fungující a i jinak se snaží se sestrou svůj nefunkční přístroj vyhandlovat... Je jí rok a půl! Co z ní bude?

Čtvrtek

V pět hodin ráno si někteří členové naší rodiny dali sunar, o čtvrt hodiny později mi Anička přinesla mé oblečení do postele. Vzal jsem tričko a kalhoty a dal jsem si je na hlavu, že bude legrace. Nebyla. Dotyčná se rozzuřila a jasně naznačovala, že kalhoty na hlavu nepatří, že mám vstát a jít. Jakmile se člověk poprvé rozesměje, už většinou neusne... V nočním e-mailu stálo:

Tady v Americe je strasne silne hnuti otcu za stejná prava, jako mají matky, ja myslim, ze ti vyzvednu prihlasku a rovnou se zeptam, jestli nemaji nejake funkcní místo. Jednou jsem je videla, měli na sobe trička s napisem - napr. "Jsem hrdy, ze jsem otec" nebo "Otec musí mít stejná prava jako matka" atd. A byli to tatinkove stredního věku...

Zatoužil jsem po takovém tričku, ale hlavně z recese. Kdybych to měl brát vážně, musel bych si tam napsat: "Jsem hrdý, že jsem otec, ale zaplat' pánbů, že jsme na ty děti dva!"

Natáčení s Davidem Vávrou bylo příjemné a zábavné, Anička se pozdravila se štábem a pak jako obvykle odjela s Hanou. Zeptal jsem se Davida, který má mimo jiné dvě adoptované ratolesti tmavé pleti:

"Oba máme čtyři děti. Nepřehnali jsme to?"

"Naopak!!! Já dokonce tvrdím, že ti lidé, kteří jsou dneska tak otrávení a pořád si na všechno stěžují, by si měli pořídit děti jako lék. Děti jsou přece to nejlepší!"

A řekl to tak nadšeně, že se ta euforie přenesla i na mne.

Pátek

V noci jsem se vrátil z Malostranské besedy hned po koncertě asi v jedenáct; hlídali Wrána a Zuzka. Anička spala. Nevím, jak to udělali, ale spala i ráno, když jsem se probudil já. Bylo skoro půl sedmé. Okamžitě jsem dostal strach, že je nemocná, to přece není normální vstávat tak pozdě! Teplotu ale nejspíš neměla. Možná to bylo změnou počasí, venku prší a je podstatně chladněji. Z toho plyne, že nebudeme moci jít na hřiště. V posledních dnech se dívám s obavami k obloze a začínám mít k dešti stejný vztah jako v zimě ke sněžení. Sníh mne rozladí, protože jsem domovník. Déšť mne zarmucuje jako otce či matku, jako řidič nemám rád mlhu, mráz a velký vítr, i palčivé slunce je prý nebezpečné... Až začnu nesnášet duhu, bude se mnou konec. Stanu se skutečně plnohodnotným spoluobčanem všech těch otrávených a nasupených lidí, kterých je na ulicích všude plno... Tato úvaha mne vede okamžitě k rozhodnutí, že obléknu Aničku a vyrazím ven do deště. Půjdeme aspoň nakoupit, abychom nezahořkli.

Oblékám Aničku na přebalovacím stole a zahledím se jí na nosní dírky, pátrám po stavu její rýmy a průchodnosti dýchacích otvůrků. Jen se dívám, nijak ji nedržím ani neomezuji. Přesto okamžitě vycítí, že o něco jde, bleskurychle rozpozná, co by jí mohlo hrozit, a tak sebou začne preventivně mrskat a křičet: "Ne, ne, ne!!!"

Ráda se vkrádá do skříně s jídlem. Jakmile nechám otevřená dvířka, leze dovnitř a snaží se roztřískat kompoty či marmelády. Neustále jí říkám, že to nesmí dělat.

Volá Milena a líčí své zážitky z nového zaměstnání. Stojím u telefonu v předsíni a poslouchám, zatímco Anička za rohem v kuchyni podezřele ztichne. Bleskurychle pokládám sluchátko a vykřiknu:

"Nedělej to!"

Anička sebou neúměrně trhne a z leknutí se nečekaně hlasitě rozpláče. Nezařval jsem nijak zběsile, ale ona se vyděla samozřejmě spíš proto, že jsem ji přistihl při nepravosti.

Milena říká sarkasticky:

"Hle, kyborg má svědomí! Není umělá!"

Je to fakt. To bylo poprvé v jejím životě, kdy doopravdy a úmyslně zlobila? Konec věku nevinnosti?

V supermarketu u pokladny jsem se dal do řeči se ženou, která stála za námi. Provokuji Aničku:

"Chceš tu paní za maminku?"

Když mé dítě řeklo popáté té cizí osobě zcela vážně "Mami!", začal jsem toho mít dost a radši jsem ji rychle koupil novou lopatku a kyblíček na písek, jen aby už toho nechala...

Peru prádlo. Várku červeného, pak modrého a nakonec bílého - jako ve státní svátek. Zalévám kytky. Uklízím, co se dá. Rozčiluji se na morče, které mi odpovídá němou výčitkou:

"Tak, promiň, že jsem se narodilo."

Přenáším předměty z pokoje do pokoje, abych vytvořil snesitelnější životní prostředí, neboť jsem se tomu tři dny nemohl plně věnovat. Čtu zděšeně zprávy ze Zuzančiny hudební školy - nezvládá už třetí měsíc jednu drobnou skladbičku a mně to uniklo. Pouštíme se do toho. Napadne mne, že dnes ráno jsem měl být na domluvené schůzce s učitelem v její škole a že jsem na to zapomněl... Zaměstnaná matka, no prosím, ale dost výmluv, spíš sklerotický, nepozorný, do sebe zahleděný fotr v domácnosti. Dá se to nějak napravit?

Obavy, že Anička je nemocná, jsou naštěstí liché. Teplotu nemá, chová se normálně. Nemocný jsem já. Když se občas někde v pokoji na chvíli zapomenu, polije mne horko, pořád se cpu medikamenty podle rady paní doktorky, ale po včerejším představení v Malostranské besedě cítím, že mi odchází hlas. Večer hraju na náměstí Jiřího z Poděbrad na shromáždění připomínajícím masakr v Číně před deseti lety a to se nedá odmítnout, protože je to zadarmo a všichni by si mysleli, že jsem lump. Jedu tam. Hlídkají Jirka a Pavla. Akci pořádá Amnesty International, je tam asi dvě stě lidí, což mi ve srovnání s miliardou Číňanů připadá sice málo, ale pořád je to lepší než nic. Podepisujeme petici, potkávám Pavla Kouteckého, Tánu Fischerovou a Jiřinu Šiklovou. Chvilku si povídáme. Vyprávím paní doktorce o stázi a ona říká: "To si musíte přečíst Lidovky z minulého týdne, tam je o feminismu celá příloha."

Před kostelem zpívá Vladimír Merta, pak Zuzana Navarová s kolumbijským kytaristou a Svatopluk Karásek. Nakonec mám vystoupit já. Naštěstí je to protestní shromáždění, jde o obsah a ne o formu. Zpívám a z reprobeden vychází témr, který neznám, a neustále se to zhoršuje. Nakonec se můj hlasový rozsah omezuje asi na tři tóny. Když ovšem máte o čem zpívat, přežijete i tohle.

Od té doby jako zpěvák končím. Možná je to boží znamení, abych příští týden zrušila tři poslední koncerty sezóny a začala se těm dětem věnovat pořádně...

Sobota

Anička mne vzbudila ve čtyři, a když vypila mléko, usnula a spala až do sedmi. Nerozumím tomu, ale je mi to jedno, hlavně že jsem trochu spal. V krku pálení, hlasivky odešly, zřejmě už se jim u mě nelíbilo, asi jsem je nějak naštvál, nevím. Jsou pryč. Začínám šeptem udělovat příkazy dětem. Jsou chvíle, kdy si vůbec nerozumíme, a to mne dovádí k zuřivosti. Když ovšem se Zuzanou uděláme generální úklid v jejím pokoji, všechny věci z pod postele jsou vymety, prádlo roztríděno, papíry vyhozeny, rýže uvařena, Zuzančin kostým je vyžehlen, začínám se pomalu uklidňovat a smírám se s osudem. Anička je nakrmena, usíná poledním spánkem. Zuzana je nakrmena a já usínám poledním spánkem. Spím čtvrt hodiny před televizní obrazovkou, na kterou jsem vypustil poslední verzi svého vlastního pořadu - s Terezíí Pokornou. Usínám při své vlastní písničce, ale neberu si to nijak osobně, pomalu se probírám, a ač bezhlasý, jsem tak trochu šťastný. Děti jsou zaopatřeny, odpoledne si zajdu k lékařce, dostanu další antibiotika, koncerty odřeknu a budu doma. Co by ne. Kdo řekl, že cesta do pekla je dlážděna kompromisy, byl buď hlupák, nebo to peklo není nic tak hrozného...

Na odpolední procházce (nejdříve k paní doktorce na Spořilov a pak po zahradě Strahovského kláštera) se Milena poprvé opravdu seriózně přerekla a oslovila mne jako ženu ("To bys nerekla..."). Divné.

Zuzana měla další dvě představení ve Vojanových sadech (v čerstvě vyžehlených kostýmech), počasi se jako zázrakem vylepšilo a bylo krásně. Přišel sám pan ministr kultury.

"To by vám mohl dát nějaké peníze na provoz," pravil jsem ironicky.

"Vždyť nám také dal, hned jak to skončilo, první ze všech nám je hodil do kufříku," pokračovalo to nevinné dítě. A pak

dodalo zklamaně:

"Dneska jsme vybrali míň než minulou sobotu."

Anička pořád žvaní, prozpěvuje si, žvatlá, mumlá, ševelí a působí dojmem, že má věčně dobrou náladu. Jenom my, co s ní jsme pořád, víme, že to tak není. Dokáže být mrzutá a v poslední době hodně odporuje tím svým "Ne, ne, ne!"... Na jídelní stoličce se zničehonic obrátí k člověku zády.

Neděle

V pět ráno jsme se probudili. Pokus udržet Aničku v posteli tentokrát selhal. Začala se schovávat do skříně a hlasitě vykukovala ven. Pak si svlékla tričko, o kterém si myslela, že patří k pyžamu. Přinesla mi svetr. Oblékl jsem ho nikoli sobě, ale jí. Bleskurychle si ho přes hlavu sundala, takové zacházení se šatstvem jsem u rok a půl starého člověka ještě nikdy neviděl. Vzpomněl jsem si, jak včera vylezla bez jakékoli pomoci na klavír. Přisunula si stoličku, hupla na klaviaturu a už byla na horní desce. Bude z ní Reinhold Messner...

Nebo bude vystupovat ve varieté. Dopoledne se jí podařilo za jízdy vylézt z bezpečnostní sedačky v autě. Trochu mne polilo horko, když jsem se ohlédl a ona v sedačce nebyla.

Anička je v pohodě, zatímco já, její náhradní matka, začínám bláznit. Ztratil jsem klíč od bytu a zároveň s ním dálkový ovladač od hlavní brány v domě. Vzpomněl jsem si, jak jsem byl v lednu v Chile a to samé se stalo Ivě. Přijel jsem a ona říkala, že prohledala celý byt, každou skulinu a kapsu - a klíče nikde. Šel jsem do předsíně, sáhl do lyžařské boty vedle botníku a ty klíče vytáhl. Prostě chlap přijede po pěti týdnech domů a dělá frajera... Teď tu čekám, kráva pitomá, až se mi starej zase vrátí ze světa, někam sáhne a ty klíče najde...

Milena se na mne podívala vítězoslavně a pravila: "Nebud' psychická!"

Zuzana odchází do školy, je pondělí a musí být ještě unavená po čtyřech víkendových vystoupeních s baletem. Včera, na tom posledním, jsem se na ni zaměřil a sledoval, s jakou chutí tancuje a hraje. V bílém jeptiščím kostýmu Malé sestry řádila tak zuřivě, že jí začal padat šátek z hlavy. Suverénně si ho upravila a pokračovala dál jakoby nic. Taky se pěkně "veze na genech", jak říkal její brácha ve svém rozhovoru. A já musím vždycky myslet na její babičku stejného jména a ty dvě se mi na jevišti prolínají...

Anička vydržela už počtvrté klidně v kočárku pozorovat představení, jen občas pronesla své obligátní, zřetelné a hlasité: "Zuzi!" A tímto výrokem se v divadelní společnosti Moliere stala velmi populární.

"Aničko, řekni lžička!"

"Okí..."

"L ž i č k a..."

"Okí..."

"Řekni Popocatepetl!"

"Pititá..."

KALI KI, KUTI, MANI A

TATI

(ŠESTÝ TÝDEN)

Pondělí

Půl páté ráno, Anička chce muni. Neodporuji. Odnáším ji do kuchyně, ale když ji postavím na zem, začne natahovat. Tak tedy dělám mléko jednou rukou a druhou přidržuji v náručí dítě. Já vím, jsem debil a navíc jsem psychická. Vypije mléko a už se jí nechce spát. Zavalím ji knihami a časopisy, ale nakonec vyleze na dosud neobjevenou židli a začne kontrolovat svou garderobu na stole. Vybere si červené tričko s dlouhým rukávem a přinese mi ho do postele, abych ji ho oblékl. Při oblékání zkouším, jestli má opravdu svůj vlastní slovník, a pokračuji ve včerejší hře:

"Řekni rohlík!"

"Gugi."

"Mléko."

"Muni."

"Jogurt."

"Puti."

Opakuje vždycky přesně své slovo a přitom dobře rozumí tomu mému.

Už vím - je to reinkarnace Jungmanna nebo Trávníčka...

Obvyklý nákup v supermarketu Delvita. Konečně se tu má odehrát onen vysněný dialog:

"Máte kartu?" ptá se paní pokladní.

A já mám říct:

"No jistě!"

Ale mlčím a hledám v peněžence. Nacházím pouze legitimaci UNIJAZZU, sdružení pro podporu kulturních aktivit, a na tu tady asi žádnou slevu nedostanu. Pokořen sám sebou pravím:

"Já jsem ji zapomněl doma."

"Nevadí," nezaváhá má adoptivní matka, chůva a anděl strážný v jedné osobě: "Dám vám účet a body vám tam

doplníme příště."

Nepřicházím o body, mají mě tu rádi. Odpouštím jim zelené nepoživatelné banány i to, že nemají marinované tofu, a přijdu zas. Anička už také ví, v kterém rohu co hledat, prostě jsme jejich...

Nikdy nezkoušejte vjíždět s kočárkem typu golfové hole do točitých dveří v bance. Na to nejsou dimenzovány a vznikne chaplinovská scénka. Anička se docela bavila. Pak jsme absolvovali několikerou jízdu metrem. Všude schody, schody a překážky. Česká spořitelna na Václaváku se už ve vývoji dostala tak daleko, že si tam můžete koupit kávu, napít se zdarma vody od firmy Rosana, změřit si tlak (to zřejmě kdyby vám zase nepřišly peníze) a mají dokonalý systém lístečků s čísly, abyste nemuseli stát ve frontě. Je to úžasné. Ještě kdyby tam nebyly ty schody, na kterých matky ztrácejí síly a důstojnost, neboť se jim tu opět naznačuje, že peníze a vklady se jich netýkají. To ať si zařizují ti, kdož jsou bez kočárků...

My s Aničkou jsme se ovšem České spořitelně pomstili. Usadili jsme se hned vedle malé fontánky a dítě se rozhodlo okamžitě se jít vykoupat. Stačil jsem tomu zabránit, nicméně tenká trubička, skrze níž tryskal malý vodotrysk, nám uvízla v ruce. Když jsem provedl opravu a odstranil dcerušku z dosahu další vodní katastrofy, jala se obtěžovat nic netušící zákazníky vyzyvavými úsměvy a gesty, případně slovními výpady ve své nesrozumitelné řeči. Její chování, doprovázené občas úryvky národních písní jako Holka modrooká nebo Ty ty ty, ty to budeš platiti, bylo opravdu nepatřičné. Ale nechtělo se mi do té vřavy zasahovat. Našlo se ostatně i pár dalších osob, které Anička rozesmála. Nejspíš to byli ti, jímž bylo podobně jako mně jasné, že to budou právě oni platiti...

Čas k placení nastal brzy: Anička usnula v kočárku v půl jedenácté na Malostranském náměstí. Než jsme dojeli domů, dobře se prospala a po obědě už nezamhouřila oka. Když to dospělo do stadia, že jsem ji tak trochu nosil po bytě, zavolala redaktorka Mladé fronty Dnes a položila mi anketní otázku:

"Kdo se u vás doma učí s dětmi?"

Přiznám se, že jsem se zalekl toho, že jí musím odpovědět, že to nejsem já, ale moje žena, která je v současné době na mateřské dovolené (maternity leave). V důsledku mé nynější stáže se ve mně začíná prát muž se ženou?

Se Zuzanou jsme se v podvečer dívali na film Olgy Sommerové O čem sní ženy. Vzbouřil se ve mně zbytek mužství a vysvětloval jsem jí, že všichni chlapi nejsou špatní ani zlí, že je nutno posuzovat každého jednotlivě, případ od případu. A snažil jsem se popírat principy jakékoli kolektivní viny národů, ras či pohlaví. Když pak ovšem jedna z žen na obrazovce prohlásila, že muži jsou jako děti, devítiletá Zuzana se přidala:

"To je pravda, to ty taky, tati..."

Úterý

Pavla včera přivezla Aničku z "výletu" až ve tři čtvrti na osm. Dítě vypilo své muni a omdlelo. Vzhledem k tomu, že nespalo po obědě, myslel jsem, že bude spát alespoň o hodinku déle než jindy. Ale v pět už jsme byli na nohou. Dceruška žonglovala s dudlíky a komentovala obvyklou četbu. Výsledkem tohoto šestinedělního ranního rituálu je podstatné rozšíření slovní zásoby, zatímco u rodiče půjde - řečeno s ekonomem - o značný nárůst odumřelých mozkových buněk... Zkrátka: něco za něco.

Klidný den. Dopoledne hlídala snacha Zuzka, odpoledne Veronika. Člověk si to musí umět zařídit. A tak jsem se dopoledne flákala ve střížně v televizi, pak u foniatra a odpoledne jsem si užívala psaní anglických dopisů a formulování smluv s firmou Coca-cola Amatil, odkud mi odepsali, že mi na mou cestu na ostrovy bohužel mohou dát pouze dvacet tisíc. Člověk si to musí umět zařídit.

Když jsme se k večeru vraceli se Zuzanou z baletu, Anička si v autě hlasitě zpívala a euforicky žvatlala, zatímco utancovaná Zuzana vyčerpaně mlčela. Uvařil jsem nové jídlo - naházal jsem do hrnce podle receptu Jany Hádkové všechnu dostupnou zeleninu a tu jsem uvařil, osolil a smíchal dohromady. V kuchyni to lákavě vonělo a obě děvčata se nacpala. Měl jsem z toho takovou prchavou radost, jakou znají všechny kuchařky.

Pak jsme se se Zuzanou dívali na zprávy. Ptal jsem se jí, proč se na ně kouká, a ona odpověděla, že ji přece zajímá, co se děje. Ale tu nejzajímavější zprávu jsme se stejně z televize nedozvěděli. Tu nám zavolala Milena:

"Po Praze chodí chlapi v sukních..."

"Skotští fotbaloví fanoušci - zítra hrajeme kvalifikaci na mistrovství Evropy," pravil jsem informovaně.

"Moc jim to sluší," řekla Milena, "koukají po holkách, co chodí kolem v kalhotách..."

"Co tím chceš naznačit?"

"Měl by sis taky nějakou sukni pořídit," smála se Milena. Nezbyvalo než to přičíst její počínající migréně a jít umýt nádobí...

Chtěla jsem si pustit něco hezkého v televizi, ale nic nedávali, tak jsem si našla videokazetu s "erotickou talk-show" televize NOVA Peříčko, který jsem si natočila minulý týden, protože říkali, že tento pořad je speciálně určen ženám. Říkala jsem si, že se musím snažit, abych se manželovi nezdála nevzdělaná a neztratil o mne zájem...

Televizní studio, asi tak čtyřicet diváků, vesměs mladých párů, pořadem provází oblíbená moderátorka J. Š.:

"Jestliže nejste spokojeni se svými horními partiemi, tak se vůbec nic neděje, protože v dnešní době, si už můžete nechat vyrobit prsa prakticky na zakázku, a to na některé z mnoha klinik plastické chirurgie. Můj další host je paní

doktorka Šatánková, které na jedné takové klinice pracuje..."

Přichází paní doktorka a chvíli se diskutuje o tom, proč si ženy nechávají dělat umělá prsa. Sedím fascinovaně před obrazovkou a instinktivně si jednou rukou chráním vnady. Pak přijde to nejzvláštnější:

MODERÁTORKA: A rozmlouváte jim třeba někdy tu velikost prsou, když mají třeba úplně nadměrné požadavky?

LÉKAŘKA: Ano, já můžu dát ty prsa nebo dávám je tak, abych tu klientku nepoškodila. Takže vím, že jestliže ona má přání velikých prsou, který vím, že nemůžu dát do toho těla, tak samozřejmě, že jí to rozmluvím.

Nikdo ve studiu se tomu nesměje, nikdo se toho neděsí. Dámy pokračují a padne otázka, zda to, že žena podstoupila operaci zvětšení prsou, není poznat po hmatu.

LÉKAŘKA: Já tím, že to dávám buď pod žlázu, nebo pod sval, tak samozřejmě ten partner nebo ten, kdo se těch prsou dotýká, tak samozřejmě sahá nejdříve na tu žlázu. To musí vysloveně, že by studoval ty prsa a vyhmatával až tady úplně v krajích, kde už jde ten implantát lehce pod kůži.

MODERÁTORKA: Paní doktorko, jsou nějaká mylná kliše, která byste ráda vyvrátila, co se týká umělých prsou?

LÉKAŘKA: Velice častý dotaz je, zda implantáty praskají v letadle anebo zda pískají, když procházejí detektory... V jediném případě, kdy by v letadle praskl implantát, by bylo, kdyby vlastně prasklo letadlo, a to už jí bude úplně jedno, jestli ten implantát má nebo nemá.

Dobrou noc, milé dámy...

V noci se mi bude zdát o paní doktorce Šatánkové. Nakloní se nad mou postel a zopakuje, co už řekla v Peřičku:

"Žena si musí vybrat sama, v čem se bude cítit dobře."

Sundám si paruku gestem Jacka Lemmona z Někdo to rád horké a budu křičet:

"Ale já jsem chlap!"

"Nikdo nejsme bez chyby!" řekne paní doktorka a zařizne se mi do bradavky...

Středa

Ležím na posteli, sleduji hodinové ručičky na budíku, a protože je téměř šest, čekám každou chvíli obligátní "Tati!". Nic. Vydržela až do šesti, usměvavé ráno, radostné hrátky s roztomilým děťátkem a do růžova vyspaným tat'kou. Idyla.

Koza je pryč, milý rabíne!

Chvilí malujeme a mejlujeme - jak kdo, a pak budíme Zuzanku a snídáme. Odvezeme starší dceru do školy, protože paní Hejbalová nenastartovala auto a navíc u nich v domě zrovna hořelo (nenápadné upozornění, že jinde se mají hůř než my tady), a jdeme na úřady, na nákup, do metra, do tramvaje, do života. Je slunný den. Stíhám vyprat dvě várky prádla - nejdřív peru bílé, pak barevné, já rasist... Myju nádobí, uklízím, vyřizuji telefony, slunce stále svítí, dostávám hezký e-mail od Jany Klusákové z Vinohradské ulice a od Míši Korseltové z Kostariky. Anička zbaští zeleninu a usíná. Chce se mi také spát, nepokoušejí se o mne mdloby únavy, jen tak slunce volá: Zdřímni si, chlapče, nebuď psychická a usedni v křeslo. To ať ostatní se honí, dnes je krásně. Usedám, klmbám, škoda takového dne, raději vstanu a pověším prádlo, mám přece dovolenou, co na tom, že manželskou! Život je pěkný...

Čtvrtek

V půl šesté ráno jsme byli na nohou, něco se ve mně zlomilo a rozhodla jsem se udělat v kuchyni předvánoční úklid.

Moje malá šéfová to přijala celkem chladně, hrála si s různými předměty vylovenými zpod skříně, zpoza sporáku či odjinud, byly pro ni stejně nové a překvapivé jako často i pro mne. Ne že bych čekal, že přijde Ježíšek, ale vrátili se nečekaně mravenci. Vždycky na jaře přijdou, projdou bytem a zmizí, letos jsem o tom dokonce napsal písňový text:

Jako loni

Přicházejí mravenci

Zvláštní komando jara

Protančí kuchyni

Zdrží se ve skříní

Obsypou sladkou sklenici

Naoko zkoušejí nové cesty

Ale vždycky se nakonec dávají starými

Jako loni

Stojím tu nad nimi

S hadry a spreji

S jadernou fyzikou za zády

Se svými sponzory

(Newtonem

Leonardem

Coca-colou)

A připadám si jako nahý

V naší kuchyni se dějí věci

Které už 500 let nemáme pod kontrolou... atd.

Včera večer byli všude a Zuzana nemohla psát úkol, protože lezli i po jídelním stole. Po večeři pravila rezolutně:

"Tati, jdi vedle, ty to nemáš rád, ale já se o ně postarám."

Myslela tím hromadnou vraždu nějakým na záchodě vyhrabaným chemickým prostředkem.

Jak řekla, tak taky učinila, ale nepomohlo to. Mravenci pochovali své mrtvé a lezli dál, kudy se jim chtělo, jako obvykle, jenže nikdy ještě ne na začátku léta.

Vzala jsem tedy smeták, hadr, desinfekci a všechno, co se dalo, a vysmýčila jsem kuchyň, šuplíky, poličky, zákoutí, záhyby, škvíry. Mravenci se zjevně lekli, ale za půl hodiny se vrátili. Aspoň to tu mají hezké...

Vydali jsme se s Aničkou do pojišťovny a podařilo se nám nechat spravit řemínek u mého oblíbeného sandálu. Už od dob totality považuji takovou opravu za větší osobní vítězství než napsat článek nebo udělat skutečně dobrý politický vtíp. Po cestě zpátky jsme v tramvaji narazili na chlapečka v kočárku, který byl asi stejně starý jako Andula. Když spatřil v její ruce gugi, začal pištět. Dali jsme mu půlku a vypadal velmi spokojeně. Po chvíli jeho babička vytáhla muni a chlapeček se rozbumbal. Anička znervózňela, a to tak hlasitě, že jsme dostali napít. A tak jsme přátelsky pokračovali v cestě až na Klárov. Tam najednou slyším chlapečkova tatínka, takového celkem příjemného tlouštíka, skoro jako jsem já, jak povídá:

"Hele, ty svině cikánský, já bych je vzal železnou tyčí."

Babička přikyvovala. Vrátil jsem rychle té dobré ženě její muni, aby z něj Anička něco nechytla, a za chvíli jsme vystupovali...

První opravdový Aniččin životní telefon. S Milenou. Usmívala se a odpovídala, ale občas řekla "Mami." Cestou z Pohofce v podloubí tento omyl Anička Mileně stokrát vynahradila. Řvala: "Mi-ně-ňa!" tak silně, že se ohlížely celé turistické výpravy...

Pátek

V noci jsem se nemohl dočkat zprávy z Albany, která měla přijít už o den dřív. Anička jako by to tušila, budila se, převracela, volala mě a nechtělo se jí zabrat. Ve dvě hodiny už jsem byl tak zdrcen, že jsem si pustil hokej - finále Stanley Cupu, pozoroval Dominika Haška a snažil se přijít na jiné myšlenky. V půl třetí se na monitoru počítače objevila e-mailová zpráva a byla to opravdu úleva. I Anička začala spát klidněji, v pět si sice řekla o mléko, ale pak v mé posteli tloukla špačky až do čtvrt na osm. Málem jsme zaspali...

Mravenci jako by vycítili, že jsme měkoty, zmnohonásobili v naší kuchyni své šiky. Kolem prahu najednou tekl černý proud drobných tělíček. Anička se nad ním zastavila a z uctivé vzdálenosti pronesla: "Mani!" Zuzana se na mne bezradně zašklebila a já jsem ji začal uklidňovat tím, že pokud nám nelezou, kam nechceme - do ledničky, spíže, do postele, do uší a podobně -, nemáme důvod žádat NATO o pomoc. Zatajil jsem ji ovšem, že hlavní mravenčí řeka vtéká nenápadně do přízemí naší spížky a odtud dál do neznámých podkožních struktur domu... Když jsme pak vyjeli autem ke škole, připadal mi ranní dopravní chaos mravenčímu velmi podobný. Rychle jsem převedl řeč na to, že v jednom dokumentárním filmu ukazovali, jak si mravenci chovají mšice jako domácí zvířata a že se s nimi dokonce stěhují a starají se o ně. Zuzana nad tím zakroutila hlavou a mne napadla hrozná myšlenka, že si "mani" pěstují také nás...

Spěchali jsme na schůzku se Zuzaniným třídním učitelem. Řekl mi, že mu jde o to, aby jeho žáci tvořili "dobrou partu". Naše Zuzana prý v tomto směru hraje ve třídě důležitou roli a zdá se, že se vztahy za poslední měsíc zlepšily. Učení jí jde dobře, někdy prý pan učitel pozoruje, že zatímco školní úlohy píše s minimem chyb, při mimoškolních aktivitách je tomu právě naopak, strašně škrábe a dělá hrubky. Ale nemá k ní žádné velké výhrady. Když měla Zuzana zlomenou ruku, psala alespoň levačkou, i když ji nikdo nenutil, a dokonce prý nakreslila nějaké legrační obrázky... Při úrazu na výletě se prý chovala nevídaně statečně a rozumně.

Je to zvláštní chodit na třídní schůzky. Když mi někdo cizí vypráví o mých dětech, vystupují mi z paměti obrysy písničky, kterou kdysi zpívali Hutka a Kalandra na Karlově mostě: Jaký skutečně jsi, to vědí tvoji spolužáci, ne rodiče...

S Aničkou jsme se vydali do Delvity - a dostali jsme šek na libovolné zboží v hodnotě

25,- Kč! Anička to ani příliš neocenila, žvýkala si své gugi a žvatlala svá nová slůvka:

Kalíki (kuřátko), kutí (kniha) a tak podobně...

MATKA TŘÍ DĚTÍ KOJÍ NA STADIONU A PLÁNUJE NÁVRAT DO ATLETICKÉ EXTRALIGY, upoutal mne titulek v Mladé frontě Dnes. Když Anička usnula, neodolala jsem a dala se do čtení. Ženská potřebuje někde čerpat naději:

K o l í n, P r a h a - Sedmatřicetiletá sedmibojařka Dagmar Urbánková z pražského Olympu před deseti měsíci porodila třetího syna. Kromě mateřských povinností však i teď mnoho času nadále věnuje sportu... Pár minut po vítězném doběhu na čtyři sta metrů překážek ve víkendové první lize úspěšná atletka jakoby mimochodem stačila nakojit malého Petra, který byl přítomen jejímu závodění. "Je to pro mě takhle jednodušší, než připravovat jídlo a vozit ho s sebou," prohlásila bez okolků. "Takhle to mám stále připravené."

Názory o tom, že by se měla šetřit, odmítá. "Dříve přece ženy také tvrdě pracovaly na poli a nepřestávaly kvůli tomu kojit," argumentuje.

"S hlídáním jsme na tom špatně, manžel, bývalý patnáctistovkař, pracuje s počítači, a často nebývá doma, babička je zaměstnaná a nikdo jiný nezbyvá. Takže si musím nějak poradit," říká atletka, která měla všechny tři syny s sebou i na dubnovém soustředění v Itálii.

Sobota

"Dáme ji do postýlky do vedlejší místnosti a po deseti minutách přestane řvát a buď usne, nebo si klidně hraje.

Nejhorší je přežít těch deset minut," vypráví mi Petra do telefonu.

Vyměňujeme si zážitky z mateřských dovolených. Ptám se jí jednoduše, jak se má.

"Vlastně dobře," říká opatrně.

"Tak až budeš mít krizi, tak mi zase zavolej."

"To je dobře, že předpokládáš, že můžu mít krizi. Mám ji každou chvíli a připadám si, že jsem blázen."

"Ale krize je přece na dovolené normální stav," říkám zkušeně.

A abych to dokázal v praxi, za chvíli se pustím do Zuzany. Hulákám na ni, gestikuluji, chovám se pomateně. Prostě už nemůžu snést ten strašný nepořádek, který se v jejím pokoji neustále obnovuje jako tlamy dvanáctihlavé saně. Minulý týden jsem tam vysmýčl každý koutek, srovnal každý korálek, vymetl každý ztracený kousek puzzle, a teď bych to mohl dělat znova. Když Zuzana začala natahovat, snažil jsem se jí to zvýšeným hlasem vysvětlit, a tak natahovala ještě víc. Radši jsem popadl Aničku a vyrazil s ní do deště. Naložil jsem ji do auta a odjel na kafe k Janě Klusákové. Šly jsme nakoupit do Delvity a to mě uklidnilo. Když jsem se vrátil domů, bylo uklizeno, navíc nečekaně umyté nádobí a Zuzana se tvářila tak samozřejmě, jako by to dělala denně. Ale ona a já - my dva jsme věděli, že to tak není a že se právě dala na správnou cestu. Takové dítě musí člověk milovat...

Odpoledne jsem našel v počítači odpověď z Albany na svůj včerejší e-mail:

Vcera večer mě pozval jeden neonatolog, který má trojčata po IVF, na návštěvu k nim domu, asi mi je chtel ukazat. Byly to roztomile holčicky, kolem tri let a k tomu si jeste za rok z nepochopitelne euforie poridili chlapecka.

Kdyz mi jeho zena rikala, jak je unavena, a on mi vypravel, ze nemuze dopsat nejakou studii, protoze doma nema klid, tak mi to neco pripominalo...

Meli krasny dum a slecnu z Drazdan na hlidani.

Neděle

Mravenci odešli, andílek se vzbudil v půl sedmé, přestalo pršet a rozsvítilo se slunce.

Vydali jsme se tedy na procházku do Krčského lesa. S Alenou Müllerovou jsme se uprostřed hvozdů původně chtěli bavit o dokumentárních filmech a o problematice veřejnoprávní televize, ale hovor se neustále stácel na děti, výchovu a rodinné záležitosti. Alena řekla, že jí to nevadí, to téma ji baví - a já už o ničem jiném ani mluvit nedovedu. Ještě že nás občas vyrušovala Anička házením dudlíků do bláta: museli jsme se vracet a pokaždé chvíli hledat, a pak jsme se zas mohli pustit do debaty o ženských a mužských mozkových hemisférách, o feminismu a o názoru některých žen, že muži jsou méněcenné bytosti... S tím jsem nemohla souhlasit, dokonce by mne to hluboce urazilo...

Sotva jsem udělal něco k obědu a Anička zalehla, přišla Mette Scheurerová, dánská novinářka. Zuzana se jí představila perfektní angličtinou, což mne šokovalo, protože ještě ráno u snídaně jsme probírali její nedostatečnou jazykovou úroveň. Odpovídal jsem na otázky, nahrával na kazetu písničky na texty Dána Bennyho Andersena - kvůli nim mě novinářka vlastně navštívila - a při tom občas chlácholil Aničku, která tentokrát vyhazovala dudlíky z postýlky a pak mě volala, abych je přišel zvednout. Nakonec jsem pozval rozhlasem celé Dánsko na koncert, který budu mít v červenci na ostrově Bornholm. To už ale Anička tvrdě spala a já jsem si dávala moc dobrý pozor, aby to neslyšela. Ženám se nedá říkat všechno...

Z nedělního nočního e-mailu:

No a abych nezapomněla, přisti nedeli JE TADY DEN OTCU!!

No, není to legrace. Nataly se mě úplně vazne ptala, jestli jsem už poslala gratulaci, tak jsem ji napřed vysvětlila, že o tom nic nevím, potom že tatínka nemám, a nakonec mi vycínila, že přece ty jsi tatínek a že mám poslat gratulaci za svoje děti...

Tak to tady oslavíme.

V tu chvíli mi došlo, že příští sobotu stáž skončí: odpoledne už budu v New Yorku...

DÁ SE TO ZVLÁDNOUT!

(SEDMÝ, ALE DOUFEJME, ŽE ZDALEKA NE POSLEDNÍ TÝDEN)

Ponděli

Vstali jsme v půl šesté a zatímco Anička úspěšně zamalovávala obrázky koček, květin a obličejů, které jsem jí nakreslil téměř automaticky, já jsem se snažil sestavit co nejpodrobnější zprávu Janě do Švýcarska, aby se jí příští týden Anička lépe hlídala. A tak jsem psal o všem, co má ráda, co může a co nesmí, jak usíná, s čím si hraje a co jí. Byl to takový její první komplexní posudek. Připojil jsem k němu jednoduchý slovníček nejužívanějších výrazů, aby mezi Aničkou a tetou Janou nevznikla jazyková bariéra. Když jsem vypisoval jména Aniččiniých přátel a příbuzných - Babibí, Zuzi, Jika, Eňa, Pája, Miněňa, Hani a dalších, propadl jsem nejistotě, jestli vůbec dělám dobře, když hodlám nechat Aničku v Curychu a já pak poletím za moře chodit po Broadwayi hladov sem a tam a tam a sem..

Když jsem o tom včera řekl do telefonu Janě, pravila rezolutně:

"Vám bude určitě hůř než jí." A pak dodala: "My jí tu připravíme takový program, že než jí dojde, že tu nejste, tak budete zpátky."

Když jsem se vydal s Aničkou na očkování, zastavila mne na Hradčanském náměstí starší dáma, která mne znala z obrazovky, zatímco já ji ani živou, ani v televizi ještě nikdy neviděl, pohlédla na dítě a pravila nadšeně:

"To je vnouček?"

"Ne, dceruška," opravil jsem ji, nečekaně zasažen dvojitém direktem.

Zřejmě se na mně to šestinedělní mateřství podepsalo - špatně vypadám, zestárl jsem..

Odpoledne Aničku hlídala Hana a já jsem se na chvíli posadil v parku u střešovické vozovny, neboť jsem před schůzkou měl ještě chvíli času. Náhle spatřím naši Zuzanu.

Už podruhé během dvou týdnů ji potkávám v místech, kde nemá co dělat a kde to koneckonců není nijak zvlášť bezpečné.

"Spletla jsem si tramvaj," říká a začíná nabírat.

"To je zajímavé, už jsem tě tu potkal podruhé a pokaždý řekneš, že sis spletla tramvaj."

Tváří se, že se rozbřečí.

"Řekni mi pravdu," povídám, "a já ti slibuju, že ti nevynadám."

"Tak dobře. Jela jsem tudy s holkama autobusem, vystoupila a přešla přes park. Chtěla jsem támhle nastoupit na tramvaj a jet ke Hradu jako obvykle."

A tak jsem šel doprovodit Zuzanu kousek k domovu a po cestě jsme zkoušeli nalézt cestu, kudy by mohla jezdit "s holkama", ale zároveň tak neriskovat. Nakonec jsem to nevydržel:

"A nemohla by sis s holkama říct, co je třeba, už ve škole a pak jet domů, tak jak máš?"

Slíbila mi to.

"A Zuzko, prosím tě, nelži mi. Je to takový trapný..."

To mi taky slíbila - lhářka.

Když jsem přišel v šest hodin domů, byla Anička v ráži: vylézala na stoličku od klavíru a skákala z ní dolů. Hana a Zuzana ji tak tak stačily přidržovat. Namíchal jsem jí panáka muni a to ji natolik uklidnilo, že usnula jako nemluvně. Pak přišla Jarmila Poláková jednat o dokončovacích pracích na dokumentárních filmech, které jsme v lednu s Pavlem Kouteckým natočili v Chile. Když jsme to probrali, popadla smeták a jen tak zničehonic mi zametla tři pokoje. Silná to žena...

Úterý

Ráno přišla hlídat Hana a já prchal do rozhlasu natočit to, co se předminulou sobotu nestihlo, neboť se nedostavili technici. Tentokrát na pracoviště dorazili, byl všední den a nějak se člověk živit musí...

Přemysl natáčel Čelakovského písničky a pak čekal, co na ně řeknu, a já jsem mu na oplátku pouštěl Randyho Newmana a bavili jsme se s ním. Takový způsob práce nám vyhovuje. Mluvit o obživě by byla troufalost, protože honorář tentokrát přesně pokryl poplatek za hlídání; a nezbylo ani na nakládaný hermelín jako před časem v Litoměřicích.

Ale koneckonců, jen blázen pracuje pro peníze...

Přijel jsem domů, Anička ještě asi půl hodiny spala, na stole trosky smaženého květáku, který jí udělala Hana k obědu. Uvařila také bramborovou kaši, ale tu Anička odmítla konzumovat a rezolutním gestem ji prý postoupila Haně. Sotva jsem usedl do křesla, že si na chvíli odpočinu (vstávali jsme v obvyklých čtvrt na šest a Čelakovský mě zrovna neprobral), dítě se probudilo a začalo vyžadovat pozornost. Prohlíželi jsme si tedy rodinné fotografie. Šálek čaje nám k tomu nikdo neuvařil, ale i tak to bylo zajímavé. Anička zírala na sebe, jako by se v životě neviděla. Určité potíže měla i s identifikací maminky, které občas řekla Jirko. Napravili jsme to a ona pak líbala všechny maminčiny fotografie a přišerně je oslintala... Naštěstí dorazila Veronika, a tak obě dívky odešly dělat bábobo.

Večer jsem byl v divadle. Můj hawraní synek měl tu čest připravovat zvukovou stránku inscenace japonského tanečníka Mina Tanaky. Bylo to krásné představení. Sice jsem mu vůbec nerozuměl, ale člověk zase nemusí v životě všechno analyzovat. Co si mám nalhávat - nerozumím nejen tanci, ale ani vážné hudbě, abstraktnímu malířství, experimentální poezii, ženám, mužům, a v neposlední řadě ani výchově dětí a udržování chodu domácnosti. Nerozumím tomu, proč žárovka svítí, ani tomu, jak je možné, že auto, které řídím, jede. Snažím se řídit citem - to je dvojsmysl!

Středa

"Táto!" ozvalo se do hlubokého šera. Ta změna koncovky mne probudila a bylo čtvrt na pět.

"To jsi trochu přehnala," povídám Aničce, ale ta sebestředná duše se zajímala jen o svou lahev mléka. Už jsme neusnuli.

O hodinu později seděla v křesle, v ruce odzátkovanou litrovku vody, a když jsem chtěl uchránit pokoj před katastrofou a sáhl jsem po flašce, Anička zavrtěla hlavou a pravila:

"Pa pa pa - kolo!"

Mělo to znamenat rezolutní: "Vypadni a jdi si psát na počítači!" Tu větu několikrát opakovala a snažila se při tom tvářit nevinně, ale moc jí to nešlo. Samozřejmě, že dobře věděla, jak mě právě doběhla. A tak jsem ji ponechal napospas lahvi, chvíli si dělal své kolo a nakonec došel pro hadr a utřel tu obrovskou louži, již bylo souzeno vzniknout.

V Delvitě jsem samozřejmě zase neměl kartu. Nevím, co teď bude s mými body, ale upřímně řečeno, je mi to jedno. Hlavně že máme nákup pod střechou. Těšil jsem se, že budu moci po obědě chvíli psát, až Anička usne. Psal jsem asi hodinu, přišla Anna se psem a přinesla s sebou špatné počasí. Zkusily se jít projít, ale vrátily se za půl hodiny promočené až na kůži. Půjčil jsem Anně tričko a větrovku a doufal jsem, že to špatné počasí zase odnese. Lilo ovšem až do večera. Pokoušel jsem se udržet Aničku v dobré náladě a Zuzana se mi snažila pomáhat. Podlaha se pokrývala rozházenými mincemi, pastelkami, papíry, stavebnicovými kostkami, autíčky, věcmi, jimiž jsem ji chtěl zabavit, jinými, které mi odněkud vytahala. Brodili jsme se tím nepořádkem, klopýtali o kusy lega a o plyšová zvířátka. Nakonec byla Anička přece jen nakrmena, vykoupána a uložena k spánku. Dá se to zvládnout.

Čtvrtek

Pračka značky Tatramat je domácí pomocník k nezaplacení. Když na ni posadíte dítě ve chvíli, kdy je na programu ždímání, ušetříte za pouťovou atrakci - batole se natřásáním rozzáří a vy pak máte celý den dobrou náladu. Škoda že tuhle zkušenost hoši od firmy nevyužívají v reklamní kampani. Představuji si takových deset skákajících praček a na nich deset nadšených Aniček... Jak optimistické! Pořád lepší než depresivní reklama, která mne jako ženu zasáhla dnes dopoledne: PROČ SE STARAT O TO, JAK VYPADÁTE, KDYŽ NEŘÍDÍTE NOVÝ RENAULT MÉGANE? A to jsem si chtěla zrovna umýt hlavu...

Bliží se konec stáže. Musím balit a bilancovat. To první by nemělo být tak složité: z Ameriky jsem dostal e-mailem seznam, co mám Aničce vzít do Švýcarska, dnes večer přijede Eliška (Babibi), která bude hlídat v Praze Zuzanu, a bude-li zapotřebí, něco se i dožehlí. S bilancováním je to horší. Bude nejspíš hodně dlouho trvat, než své zkušenosti ze stáže přehodnotím a opět se stanu mužem. Ale to by mi už asi nestačilo: chtěl bych zůstat i ženou a to, na co jsem jako žena přišel, bych si moc rád uchoval. Když jsem se před časem v televizním pořadu zeptal Lucie Vopálenské, co si myslí o feminismu, řekla:

"Neoslovuje mě to, že se ženský mají zabývat ženskýma. Mně by se líbilo, kdyby feministy byli muži, a ti by bojovali za práva žen. A ženy zase za práva mužů. To by mi připadalo smysluplnější..."

Tak teď doufám, že mi v tom mužském bilancování nějaká ženská pomůže...

KONEC

Pátek

P.S. Milena si myslí, že to má končit scénou, jak v Curychu předávám Aničku Janě, vcházím do letadla směr New York a okamžitě zapomínám všechno, na co jsem během své stáže přišel. Stává se ze mne opět opravdový muž a nemravně okukuji letušky. Podle tvrdší verze je dokonce osahávám...

Sobota

P.P.S. Ve skutečnosti jsem vstoupil do letadla, našel si své místo a na něm seděl malý vyděšený černošský kluk. Jeho matka s kojencem v náruči se tvářila zoufale. I letuška vypadala zničeně:

"Máme velký problém," pravila.

"Já nemám žádný problém," řekl jsem, neboť bylo jasné, že si potřebují vyměnit místo, aby mohli sedět vedle sebe.

"Mám taky dvě malé děti."

Všichni si vydechli a já si šel sednout jinam.

"My ženy si přece musíme pomáhat."

37